

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
February 23, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, VASARIS - FEBRUARY 23, 1994

Nr. 37

Žinios iš Lietuvos - Elta

Socdemai: Lietuvos-Lenkijos sutartį nereikia minėti istorijos

Vilnius, vasario 22 d. (Elta) — Seimo Socialdemokratų frakcijos nuomone, reikalavimas, kad tarpvalstybinėje Lietuvos ir Lenkijos sutartyje atsispaustu istoriniai 1920-1939 m. šių šalių santykiai, yra neteisingas. Antradienį įvykusioje spaudos konferencijoje Seime Vytautas Plečkaitis, Seimo Socialdemokratų frakcijos ir užsienio komiteto narys, pasakė, kad istoriniai santykiai gali būti vertinami atskiroje deklaracijoje, bet ir ji negali tapti kliūtimi sutarčiai sudaryti.

Vasario 22-ąją įprastinė Socialdemokratų spaudos konferencija buvo skirta Lietuvos su kaimyninėmis valstybėmis. Vytautas Plečkaitis sakė, kad atsakomybė už Draugiško bendradarbiavimo ir gerų kaimyninių santykių sutarties pasirašymo vilkinimą tenka LDDP vyriausybei, neneigiant ir Lenkijos valdžios atsakomybės. Prelegentas priminė, jog savo poziciją dėl rengiamo dokumento yra pareiškusi beveik visos politinės partijos, išskyrus valdančiąją. Socialdemokratų teigimu, svarbiausia, kad sutartį būtų pripažintas sienų neliečiamumas ir teritorinių pretenzijų atsisakymas.

Lietuvos santykius su Baltarusija Vytautas Plečkaitis pavadino kebliais: sunkiai vyksta derybų dėl sienos nustatymo ir pažymėjimo, kaimynės šalies Liaudies Fronto ir kitų organizacijų atstovai kelia teritorines pretenzijas.

Socialdemokratų frakcijos narys pareiškė, kad Lietuvos užsienio reikalų ministras ir kiti užsienio politiką vykdančys pareigūnai nuolatidžia baltarusijai. Jo nuomone, apie tai liudija sutikimas skirti kaimyninės valstybės atstovų žmogų, viešai kalbėjusį apie Vilnių kaip „seną baltarusių sostinę“. Atsakymas į klausimus, Vytautas Plečkaitis tvirtino, kad ir neišgama Seimo užsienio reikalų komiteto nuomonę dėl Baltarusijos ambasadoriaus kandidatūros nebuvo atsižvelgta.

Lietuvos ir Rusijos santykiai yra tapę spekuliacijos objektu, teigė prelegentas. Pasak jo, tiek dabartinė, tiek ankstesnė pozicija šioje srityje reikalauja iš valdžios žymiai daugiau, nei ji gali padaryti.

Daug spekuliacijų yra ir karinio tranzito klausimu, sakė Vytautas Plečkaitis, nes apie šią problemą pateikiama labai mažai informacijos. Socialdemokratų nuomone, „ilgalais karinio tranzito įteisinimas būtų pavojingas Lietuvos saugumui ir jos stabilumui“.

Frakcija siūlo, kad prie Respublikos prezidento veikianči Užsienio Politikos Koordinacinė Taryba būtų papildyta opozicinių partijų nariais. Socialdemokratų galvoja, jog tai sumažintų didelę įtampą tarp pozicijos ir opozicijos. Tačiau, kalbėjo Vytautas Plečkaitis, šis pasiūlymas siejamas su atsakomybe: į tarybą turėtų ateiti tokie žmonės, kurie elgtųsi ko-

rektiškai, nesistengtų vykdyti atskiros, tik sau ar savo partijai naudingos politikos.

Atskiros deklaracijos dėl Lietuvos-Lenkijos istorijos klausimų nebus

Vasario 22 dieną Lenkijos užsienio reikalų ministerijoje prasidėjo penktasis, o kai kurių apžvalgininkų nuomone, ir paskutinis Lietuvos-Lenkijos delegacijų derybų susitikimas dėl tarpvalstybinės sutarties. Joms vadovauja Lietuvos ir Lenkijos užsienio reikalų viceministrai Vladislavas Domarkas ir Iwo Byczewski.

I. Byczewski susitikimo išvakarėse pareiškė, jog tikisi galutinai išspręsti visus ginčytinus klausimus. Jis taip pat sakė, jog atskiros deklaracijos dėl Vilniaus krašto aneksijos 1920 metais nebus. Viceministras taip pat garantavo, kad sutartyje Lenkija stengėsi kuo geriau nurodyti lenkų tautinės mažumos Lietuvoje reikalavimus. Lietuvos delegacijos nariai patvirtino, kad nutarta atskiros deklaracijos nerengti, tačiau sutarties preambule bus nurodyti istoriniai aspektai, svarbūs abiejų šalių dabartiniam santykiams.

Lietuvoje daugėja lietuvių

Šiu metų pradžioje Lietuvoje gyveno 3,739,000 gyventojų, praneša Statistikos departamentas.

Iki 1989 metų kasmet daugiau žmonių į Lietuvą atvykdavo, nei išvykdavo. Vėliau prasidėjo atvirkštinis procesas: per penkerius metus į Nepriklausomą Valstybę Sandraugą, Estiją ir Latviją išvyko 46,000 gyventojų daugiau, nei atvyko. Iš viso per 1989-1993 metus iš Lietuvos ir minėtas šalis išvyko 96,000 žmonių. Iš jų 58% buvo rusai, 14% ukrainiečiai, 11% baltarusiai.

Pakitusi migracija ir natūralus prieaugis turėjo įtakos šalies gyventojų tautinei sudėčiai. Per penkerius metus lietuvių padaugėjo beveik 100,000, lenkų — 3,500. Rusų sumažėjo apie 30,000, žydų — 6,000, arba perpus. Lietuvoje mažiau liko baltarusių, ukrainiečių ir kitų tautybių žmonių.

Lietuvoje tęsiasi gripo epidemija

Sausio pabaigoje prasidėjusi gripo epidemija Lietuvoje tęsiasi, pranešė Respublikinis imunoprofilaktikos centras.

Per praėjusią savaitę daugiau nei 10,000 žmonių užregistruota Panevėžyje: šiame mieste sirgo 240 žmonių iš 10,000 gyventojų. Antrąją savaitę — Šiauliais: čia sirgo 172 iš 10,000 miestiečių. Vilniuje iš 10,000 praėjusią savaitę gripu sirgo 144 žmonės.

Statistiniai duomenys liudija, kad šiomis dienomis epidemija apėmė ne tik didžiuosius šalies miestus, bet ir daugelį rajonų. Centro gydytoja Rasa Telyčienė primena, kad pernai per

Kalbėdamas apie diplomatinę pastangą sustabdyti serbų šaudymą į Sarajevo, JAV prez. Bill Clinton pirmadienio spaudos konferencijoje pareiškė: „Mes davėme truputį erdvės Sarajevo gyventojams atsikvėpti“ ir pasakė, jog dabar, serbams pervedus ginklus JT žinion, reikia kreipti diplomatinę pastangą ir paliaubų prapleimą. Su prezidentu spaudos konferencijoje dalyvavo (iš k.) nacionalinio saugumo patarėjas Anthony Lake, Baltųjų rūmų štabo vadovas Thomas McLarty III, Jungtinių štabų vadų pirm. gen. John Shalikashvili, gynybos sekr. William Perry ir valstybės sekr. Warren Christopher.

Kaune bus sunku surinkti mokesčius

Kaunas, vasario 5 d. — Kauno miesto vadovai abejoja, ar šiemet pavyks jiems išrinkti visas miestui priklausančias pajamas, paaiškėjo įprastinėje, kas mėnesį surengiamoje Kauno miesto tarybos spaudos konferencijoje.

Kaip informuoja „Lietuvos rytas“, Kauno miesto biudžetą 1994 metams procentais paaiškino Kauno tarybos pirmininkas Vyntas Grinis. Kaip ir ankstesniais metais, pagrindinę miesto biudžeto pajamų dalį — maždaug 60% — sudarys asmeniniai pajamų mokesčiai. Daugiausia išleidžiama (54%) socialinėms, kultūrinėms reikmėms, sveikatos apsaugai ir pan. Kauno vandenvalsio įmonės statybai bus skiriama 20.6% miesto biudžeto. Visos kitos tiek pajamų, tiek išlaidų dalys yra smulkesnės.

Miesto vadovai, kurių tarpe buvo ir miesto meras Arimantas Račkauskas ir keleto miesto valdybos skyrių vadovai, paklausti, ar neieškoma būdų pajamoms padidinti, sakė, kad savivaldybės čia turi labai nedaug teisių. Štai mokesčių inspekcija miestui yra nepavaldi, todėl gali būti, jog nebus surinkti net tie pinigai, kurie jau įtraukti į biudžeto pajamų planą. Savo ruožtu savivaldybė pajamas kiek padidinti žada rinkliavomis už vietą reklaminiams stendams, už prekybą gatvėse bei aikštėse ir pan.

Spaudos konferencijoje buvo

gripo epidemiją sergamumo rodikliai buvo daug didesni. Tačiau, gydytojų nuomone, statistika gali būti netiksli: dalis suaugusiųjų nesikreipia į gydymo įstaigas ir tokie atvejai lieka neužregistruoti. Medikai tai aiškina keliomis priežastimis: dalis žmonių stengiasi „pravaikščioti“ ligą, nes bijo prarasti darbą. Antra vertus, daugiau yra bedarbių, kuriems nereikalingi nedarbingumo lapeliai. Kartais nedarbingumo lapelių taip pat neima privošeose firmose dirbantys žmonės.

Gerokai tiklesnė yra vaikų susirgimų statistika, nes čia praktiškai visuomet yra kviečiami gydytojai. Gripu vidutiniškai Lietuvoje, kaip ir pernai, serga 30% ikimokyklinio amžiaus vaikų.

pristatytas ir svečias, JAV tarptautinio vystymosi agentūros (United States Agency for International Development US-AID) direktorius Gordon H. West. Jis papasakojo apie pagrindines savo organizacijos veiklos kryptis Lietuvoje. Jų yra šešios — privatizavimas, finansai, smulkiosios verslo vystymas, Amerikos ir Lietuvos fondas, komercinė teisė ir žemės ūkis. Spaudos konferencijoje dalyvavo ir du nauji Kauno valdybos skyrių vadovai. Tai savivaldybių policijos komisaras A. Kaminskas bei sveikatos apsaugos skyriaus vedėjas L. Kačinskis. Kol kas laisvos kultūros ir švietimo skyrių vedėjų vietos, nes šie padaliniai atsirado tik dabar, suskilus jungtiniam kultūros ir švietimo skyriui.

Reikalauja Baltarusijos vyriausybės atsistatydinimo

Minskas, Baltarusija, vasario 16 d. (RFE/RL) — Vienos dienos visuotinis streikas įvyko Minske vasario 15 dieną, sušauktas Baltarusijos Streiko komiteto po to, kai iš Baltarusijos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko pareigų buvo pašalintas Stanislau Šuskevič.

Tarpe kitų naujam Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui Mečyslaui Hryb pateiktų streikuotojų reikalavimų buvo ir tai, kad dabartinė vyriausybė atsistatydintų, kad būtų sudaryta laikinoji vyriausybė ir kad būtų praversti pirmalaikiai parlamentiniai rinkimai, kurie turėtų vykti š.m. kovo mėnesį, kad kas vakarą Baltarusijos televizija Streiko komitetui duotų 15 minučių transliavimui ir kad būtų įvykdomi reikalavimai darbininkų būklei pagerinti.

Apšaukiami, kiek žmonių dalyvavo streiko akcijoje, įvairavo nuo 2,000 iki 20,000. Parlamento pirmininkas Hryb atsiskaitė viešai susitikti tiek su opozicinėmis partijomis Populiaraus Fronto atstovais, tiek ir su Streiko komitetu. Streiko organizatoriai sakė, kad streiką praplės, jei vyriausybė neatsistatydins iki vasario 22 dienos, kai parlamentas vėl turės sesiją.

Susitikimai Baltijos gynybos klausimais

Ryga, vasario 16 d. (RFE/RL)

— Baltijos šalių gynybos ministrai, susitikę Rygoje, aptarė bendrus saugumo klausimus ir sukūrė darbo grupes specialioms uždavinims. Estija vadovaus grupei, kuri rūpinsis kareivių paruošimu ir ginkluotės standartizavimu pagal NATO nurodymus. Latvija vadovaus grupei, kuri rūpinsis erdvių ir sienų kontrole, Lietuva — grupei, kuri koordinuos informatikos ir ryšių sistemas.

Naujai sukurta kurti Baltijos taikos batalionui kurti susitikus Estijoje vasario 21 dieną. Latvijos ginkluotųjų pajėgų vadas pulk. Dainis Turlais sakė, kad batalionas, kuriam trys Baltijos šalys duos po vieną brigadą, nebus ruošiamas uždaviniais „gaisravietėse“, kaip Bosnija. Anot Turlais, pagrindinis bataliono uždavinys bus igyti modernios patirties bendruose pratimuose su NATO šalimis bei su „Partnerystės vardan taikos“ dalyvėmis ir kurti bendrą gynybos zoną tame regione.

Landsbergis sakė, kad reikia budėti

Vilnius, vasario 18 d. (AGEP) — Vasario 16 paminėti Sąjūdis pakvietė į Pilies gatvę prie Nepriklausomybės signatarų namo. Sugiedojus himną, minėjimą pradėjo Vytautas Landsbergis, kurį žmonės sutiko sveikinimo šūkiais.

Profesorius pastebėjo, kad danguje pasirodžiusi saulė žada viltį ir nepalaužtą atgimimą. V. Landsbergis akcentavo, kad iš dalies istorija dažnai pasikartoja — dabartiniai bajorai kaip ir senovėje ulioja ir vadina save tauta. Profesorius mano, kad visi atsakingi Lietuvos žmonės turi budėti, kad „bajorai nepildytų Lietuvos“, kad nereikėtų dar vienos Vasario 16-osios.

Vasario 16-osios išvakarėse namas, kuriame 1918 metais buvo pasirašytas Nepriklausomybės aktas, tapo muziejumi — „Signatarų namais“. Antrąją aukštą bus muziejus, vyks susirinkimai, konferencijos. Pirmajame aukšte bus atkurta Stralio kavinė-restoranas. Literatūratų gatvės korpuse bus įkurtas daktaro Jono Basanavičiaus muziejus kartu su biblioteka-skaityklėle.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Išlaidos NATO partnerystei keleriopai atsipirks

Vasario mėnesio pradžioje Lietuvoje lankėsi NATO informacinė misija supažindinti Lietuvos vyriausybę su Briuselyje sausio 10-11 dienomis priimtais NATO šalių vadų sprendimais. Misijoje buvo ir nuolatiniai Danijos ir Vokietijos atstovai prie NATO Ole Biering ir Hermann F. von Richthofen bei kiti NATO tarptautinės karinės ir politinės atstovybės nariai.

Vasario 2 d. Danijos atstovybėje Vilniuje surengtoje spaudos konferencijoje, kurioje dalyvavo ir Lietuvos užsienio ministro pavaduotojas Albinas Januška ir krašto apsaugos ministro pavaduotojas Š. Vasilauskas, buvo paaiškinta, kad Lietuvos įsirašymas į „Partnerystės vardan taikos“ programą nepakeis jau dvejus metus vykstančių Lietuvos kontaktų su NATO, kuriuos koordinuoja Šiaurės Atlanto bendradarbiavimo taryba (NACC). Kiekviena pakviesta valstybė su NATO bendradarbiaus pagal individualų planą. NATO atstovai spaudos konferencijoje pažymėjo, kad yra įvairių bendradarbiavimo būdų: bendros karinės pratybos, ginkluotųjų pajėgų kontrolės demokratizavimas, įvairios planavimo programos.

Danijos ambasadorius prie NATO Ole Biering pasakė, kad saugumo savoka igavo platesnę reikšmę — ji apima ne tik karines, bet ir ekonomines, socialines, gamtos saugos ir kitas problemas. O. Biering pareiškė, kad JAV ir kitos NATO šalys kategoriškai atmets pasaulio padalijimo įtakos

sferomis idėją. Jo nuomone, Rusija puikiai suvokia, jog pasaulyje egzistuoja kitokia tvarka negu anksčiau.

Lietuvos užsienio ministro pavaduotojas Albinas Januška pasakė, kad Lietuva turės „pasiekti tokią būseną, kad pinigai, išleidžiami gynybai, būtų skiriami kuo glaudesnei integracijai su NATO“.

Svečių iš NATO nuomone, pirmajame partnerystės etape Lietuvos įnašai nebus dideli.

A. Januška tačiau yra įsitikinęs, kad investicijos į bendradarbiavimo su NATO programą keleriopai atsipirks ateityje. „Lietuva nėra tokia turtinga, kad galėtų leisti pinigų pigiems dalykams“, pabrėžė A. Januška. Jo nuomonei pritarė ir atsakymų klausėsi buvęs užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas. „Visos kalbos apie per dideles išlaidas partnerystės programai yra propaganda prieš NATO“, pasakė jis.

Tuo metu, kai Vakarų Europos valstybės ginkluotę mažina, Lietuva tik pradeda kurti savo pajėgas. Taupant pinigus, perkami sovietų gamybos ginklai, pasak NATO karinės būstinės (SHAPE) atstovo, tačiau nėra kliūtis bendradarbiauti.

Spaudos konferenciją aprašantis „Lietuvos rytas“ korespondentas Nerijus Adomaitis rašo, kad NATO atstovai nepadarė apginkluoti Lietuvos kariuomenės Vakarų gamybos ginklais, tačiau neatmetė galimybių, jog jie gali būti tiekiami nedideliais kiekiais pagal dvišalius susitarimus.

Bedarbystė — pasaulinis reiškinys

Geneva, vasario 4 d. (Reuters) — Apie 30% darbingų pasaulio žmonių neturi darbo arba priversti dirbti ne visą darbo dieną, pranešė Jungtinių Tautų Tarptautinės Darbo Organizacijos atstovas Ali Taqui. Anot jo, nedarbo krizė aštrėja ir turtingose, ir neturtingose valstybėse. „Kai kurias valstybes gali ištikti krachas dėl plintančio nedarbo, o tai visiškai sudarys socialinę struktūrą“, jis sakė.

Genevoje įsikūrusi Tarptautinė Darbo Organizacija apskaičiavo, kad daugiau kaip 820 milijonų žmonių visame pasaulyje yra bedarbiai arba dirba už gyvenimo minimumo negarantuojant atlyginimą.

Naujam organizacijos pranešime apie pasaulio ekonomikos raidą „Ginti vertybes, skatinti pokyčius“ sakoma, kad nedarbo problema yra aktuali ne tik ekonomiskai atsilikusioms valstybėms, bet ir išsivystusioms industriniams pasauliui.

„Pramoningos valstybės, besivadovaujančios laisvosios rinkos dėsniais, prieš du dešimtmečius sugebėjo pasiekti, kad visi norintys turėtų darbą. Buvo manoma, kad nedarbo problemos bus išvengta ir ateityje. Tačiau šiuo metu nedarbas šiose pasaulio valstybėse siekia 8.5%, pasakė Ali Taqui.

Ali Taqui sakė, kad apdairiai demokratijos link žengiančioje Lotynų Amerikoje ir buvusiose komunistinėse Rytų Europos valstybėse reformos sustos, jeigu gyventojai negaus nor-

malaus uždarbio. Nedarbo krizė kilo ne tik dėl ekonomikos nuosmukio, bet ir dėl didelių pasikeitimų technologijose bei dėl stiprėjančios konkurencijos.

Įvairių pasaulio valstybių vadovai 1995 metų balandįje Kopenhagoje įvyksiančiame susitikime ketina spręsti nedarbo ir dėl jo plintančią skurdo problemą.

Nedarbo problemą bandys spręsti ir Didžiojo Septyneto vadovai, kurie ketina susitikti šių metų kovo mėnesį. Dabar Didžiojoje Britanijoje, Kanadoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Italijoje, JAV ir Japonijoje yra 35 milijonai bedarbių.

Ali Taqui sakė, kad išsilavinę ir kvalifikuoti darbuotojai turi daugiau galimybių pasinaudoti sparčiai kintančios pasaulio ekonomikos teikiama privilegija. Tačiau tai dar neužtikrina sėkmės.

Pastaruoju metu daug šneka apie lankstesnę darbo rinką ir skatinimo priemonės naujos darbo vietoms kurti. Darbdaviams turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos samdyti darbininkus.

KALENDORIUS

Vasario 23 d.: Šv. Polikarpas; Romana, Roma, Gantautas, Siga.

Vasario 24 d.: Demetrija, Gedmantas, Mirgudas, Žiedūna, Motiejus. Estijos nepriklausomybė paskelbta 1918 metais.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

FSS „DAIŲ IR PRISIMINIMŲ“ VAKARAS

Filisterių Skautų sąjungos Čikagos skyriaus valdybos narės šeštadienį, sausio 22 d., Lietuvių centre, Lemonte, rinkosi jau 5:30 v., atlikti įvairius pasiruošimus jų šį vakarą rengiamam „Dainų ir prisiminimų“ vakarui. Netrukus „Bočių“ menės sienas puošė fil. Gedimino Peniko, fil. Jono Tamulaičio nuotraukos iš įvairių ASS stovyklų, studijų dienų ir suvažiavimų. Kabojo ir keli šių dienų akademines skautiškos veiklos nuotraukų montažai, ant stalo gulėjo dabartinių dienų stovyklinės ir ASD bei Korp! Vytis veiklos nuotraukos. Buvo sustatytas ir senasis 8 mm projektorius bei ekranas (nes senieji įvykiai buvo filmuojami ant tokių filmų), video aparatas ir ekranas, nes vėliausios stovyklos ir suvažiavimai jau įrašomi video juostelėse.

Vakara pradėjo fil. dr. Vilija Kerelytė, FSS Čikagos skyriaus pirmininkė. Ji pakvietė visus susėsti (vis dalyviai labai rimtai žiūrėjo nuotraukas) ir padėkojo, kad svečiai nepabijoję žiemos šalčių ir atvyko į vakaronę.

Pirmas programos punktas – išjūdinėti svečius ir duoti jiems progos geriau susipažinti. Susipažinimo žaidimą pravedė fil. Rita Likanderytė, valdybos sekretorė. Žaidimo tikslas – surinkti kiek galima daugiau parašų, pavardžių, atsakant į įvairius ASS liečiančius klausimus. Dauguma dalyvių labai rimtai ieškojo tinkamo žmogaus kiekvienam klausimui, o kiti nutarė, kad patys vieni, sėdėdami vietoje, teisingai surašys visas pavardes ir atitinkamas vietas. Atrodo žaidimu dauguma buvo patenkinti; atsirado net 5 laimėtojai, kurie spėjo per nustatytą laiką surinkti daugiausiai parašų.

Tarp žaidimo ir filmų buvo dainos, kurias pravedė fil. Vladas Žukauskas. Toliau pirmas filmas – įžanginis, apie ASS, tada chronologiškai ejo iki dabarties. Matėsi vaizdai iš 1968 metų Tautinės stovyklos ir iš ASS jubiliejaus 1974 metais Dainavos stovyklavietėje. Toje stovykloje fil. Jonas Dainauskas buvo pagerbtas ir pakeltas į Korp! Vytis garbės narius. Šį vakarą, fil. Jonas Dainauskas

vėl buvo pagerbtas, sulaukęs brandaus amžiaus ir atšventęs dar vieną gimtadienį. Fil. Dainauskui buvo įteikta juosta ir visų dalyvių pasirašyti sveikinimai, prisegta gėlytė, sugiedota „Ilgiausių metų“. Fil. Dainauskas, užpūtes ant savo torto (kurio jis vėliau visus vaišino) žvakes, padėkojo už jam suteiktą malonumą, sakdamas esąs nevertas tokios garbės. Savo žodyje fil. J. Dainauskas priminė, kad skautai akademikai privalo žinoti kas vyksta lietuviškame gyvenime, o taip pat nebūti naišvūs apie lietuvių veikėjus. Jis pasiūlė pasvarstyti (gal kitoje vakaronėje ar FSS sueigoje) kas yra kas tarpe lietuvių (iš Lietuvos) – veikėjų, politikų, vadovų; kokios jų nuomonės apie įvairius įvykius, kokios pažiūros ir kokios jų praeitys...

Sekė paskutinis šį vakarą filmas – „Degtukas padarytas danguje“, fil. Vytenio Rasučio ir fil. Algio Korzono susuktas. Filmavo, kūrė, rašė, režisavo ir vaidino 1980 metų ASD ir Korp! Vytis nariai. Tai jaunimo gyvenimo įvykių ir meilės absurdo filmas. Seniai darytas begarsis filmas daugeliui buvo nesusipratimas, negalint suvokti, kas ten buvo bandoma pavaizduoti. Po filmo buvo vaišės. Visi, prisiminimuose pasinėrę, ilgai šnekučiavosi gurkšnodami kavą.

Šis pirmas naujosios FSS valdybos filisterių subūrimo bandymas buvo sėkmingas. Susirinko ir daug dažnai ir visur matomi, o taip pat ir retai kur matomi asmenys kartu jaukiai praleisti vakarą – žinoma, buvo ir nusiskundimų – per mažai dainų, per mažai filmų, paskutinis filmas nesusipratimas, bet valdyba mano šį pirmą bandymą pasisekusiu. Ir valdyba mokosi – sužinojome, kad visa medžiaga išsklaidyta pas įvairius žmones, niekas visko neturi. Geras projektas būtų surinkti visą medžiagą, visas nuotraukas į vieną vietą ir padaryti tikrai gerą vaizdajuostę, apjungiančią visą skautų akademikų veiklą nuo pradžios iki dabarties.

FSS valdyba dėkoja visiems prisidėjusiems prie vakaro pasisekimo, o taip pat ir visiems

FSS Čikagos skyriaus sausio 22 d. ruošiamame dainų ir prisiminimų vakare fil. Joną Dainauską gimtadienio proga ASD ir Korp! Vytis vardu sveikina Akademinių Skautų sąjungos Čikagos skyriaus pirmininkas fil. Vytenis Kirvelaitis.

DŽIAUGSMAS

LSS rašinių konkurse, vyr. skaučių grupėje, II-ą vietą laimėjo vyr. skautė Aida Bublytė. Nežinau kodėl tik antrą, nes pirmoji nebuvo paskirta. Bet su teisejais sunku ginčytis. Gal jie ir žino, ką daro. O kodėl atkreipiau dėmesį? Mat sesė Aida buvo premijuota už rašinį „Jei būčiau tūntininkė“, šitaip aiškindama: „Šią temą mane paskatino rašyti v.s. Vlodo Vijeikio straipsnis „Kas jūsų laukia“ atspausdintas „Drauge“. Straipsnyje išėjimas jaunas vadovas, kad veikloje tenka pergyventi nemažai nusivylimų. Tačiau nepabūgus nesėkmių, pajuntamas ir džiaugsmas“.

Gal net nepagalvojo miela sesė, kad suteiktas man daug džiaugsmo, atkreipdama dėmesį į mano straipsnį ir tuo patvirtindama teoriją, kad skautybė teikia daug džiaugsmo. Žinoma, vadovams teikia nemažai rūpesčių, o kartais ir susikirimto. Bet laiko perspektyvoje viskas atrodo kitaip ir išlieka tik džiaugsmas.

Tad jaunas vadovas, o gal ir senas, dažnai imasi už galvos. „Sakau aš jiems, sakau ir rodau, o kaip į akmenį. Nieko neišmoksta“. Nenusimink! Kažkur bent vienas žodelis paliks atmintyje. Ne šiandien, ir ne rytoj, bet kada nors.

Ar gali būti kas nors gražes-

dalyvavusiems. Sekantis didelis renginys bus Kaziuko mugė, kovo 6 d. ruošiamą Jaunimo centre. Visi kviečiami gausiai prisidėti prie mugės darbų – reikės namuką sustatyti, visus eksponatus išdėlioti, riestainius suvarstyti, knygas pardavinėti ir, žinoma, padėti viską sukaistiuoti, nurinkti ir sudėti į dėžes. Lauksime visų darbininkų.

fil. Rita Likanderytė

KAZIUKO MUGĖ ČIKAGOJE

Kaziuko mugė Čikagoje vyks sekmadienį, kovo 6 d., Jaunimo centre. Mugė ruošia Čikagos skautų,čių tūntai – „Aušros Vartų“, „Kernavės“, „Nerijos“ ir „Lituanicos“, Akademinių Skautų sąjungos Čikagos skyrius ir Čikagos skautininkų draugovė. Tą savaitgalį visos Jaunimo centro patalpos bus užimtos skautų,čių.

Šeštadienį, kovo 5 d., vyks įsirengimai ir pasiruošimai mugėi. Mugės įruošėjai nuo 9 val. ryto gali rinktis ir pradėti darbus didį ir mažį salėse. Pradoma atsimentinti, kad visose klaseose tuo laiku vyks pamokos, todėl vengiama triukšmo, galinčio drumsti mokyklų rimtį. Su dirbančiais atvykę maži vaikai turi būti prižiūrimi, jiems nevalia kelti triukšmą koridoriuose, eiti į klases, o iš klasių išsprūdę ir savo pagalbą siūlantys mokiniai, prašomi sugrįžti iš kur atėjo. Mugės ruošėjai klases galės užimti tik nuo 1:30 val. p.p. Įsirušimo darbai baigiami iki 6 v. Patalpos turi būti apieistos ne vėliau kaip 6:45 - 7 val. vakaro.

Sekmadienį, kovo 6 d., pravedėjai, vadovai ir skautai Jaunimo centre renkasi 9 val. ryto. Jaunimas raginamas 9 val. ryto dalyvauti šv. Mišiose Tėvų Jėzuitų koplyčioje, o darbuotojai ruošiasi atidarymui. Prieš 10 val. r. vienetai rikiuojasi didį salėje prie savo vienetų paviljonų.

10:15 val. ryto atidarymas didį salėje. Atidarymui vadovauja „Kernavės“ skaučių tūntas. Mugė atidaryti pakviesi Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza ir LSS Tarybos ir Pirmios pirmininkas fil. vs. Kęstutis Ječius. Po atidarymo garbės svečiams apžiūrėjimo paviljonais, prasideda mugė; skautai ir skautės įsijungia į anksčiau jiems pavestas pareigas. Kilus kokiems neišskaidytiems klausimams, ar turint klausimų, kreipiamasi į vienetų vadovus ir mugės komendantą s. dr. Mindaugą Griauzdę, ar jo padėjėją s. Ričardą Chiapetą. Mugė baigsis 3 val. p.p.

Pastaba: primename, kad Kaziuko mugė yra metinis (išskirtinai) skautų organizacijos renginys, o ne viešas turgus. Neautorizuoti asmenys, ar įvairūs biznierių, prašomi nekabinti savo skelbimų (je bus pašalinti), o prekes bus prašoma susirinkti ir išsinešti.

Skautai ir skautės savo elgesiu reprezentuoja organizaciją, todėl visur ir visada prisimenama, kad – „Skautas mandagus ir riteriškas“.

MUGĖ DETROITE

Detroito „Baltijos“ ir „Gabi-jos“ skautų,čių tūntai kviečia visus apsilankyti tradicinėje Kaziuko mugėje š.m. kovo 6 dieną vyksiančioje Dievo Apvaizdos parapijos salėje.

Grįžusios prie centrinio pastato, matėme vilkų šeimą, kuri mus atidžiai stebėjo. Priėjusios prie gyvūnų ligoninės, per langus apžiūrėjome sveikstancius žvėrelius: šerną, labai judrią voverę, įvairias pelėdas. Atsigaiviname valgykloje per kurios langus matėsi parko darbuotojų maitinami bizonai. Prie išvažiudamos pasukom į senovišką gaminių krautuvėlę „County store“.

Grįždamos į namus, sustojome aplankyti Onutės motiutę poniją Utz, gyvenančią mažame Peru miestelyje. Ji labai apsidžiaugė mūsų apsilankymu. Išalkusios įsukom į „Igloo“ restoraną Peru miestelyje, kuris, Onutės pasakojimu, buvo labai mėgiamas jos tėvelio ir jo draugu.

Kiek nuvargusios, bet patenkintos grįžome į namus. Danutė Genčiūtė

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nebus grąžinti tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

KAZIUKO MUGĖ

Hartfordo lietuviškos skautijos rengiama Kaziuko mugė kovo 6 d. vyks Šv. Trejybės

lietuvių parapijos salėje. Mugės atidarymas tuoj to 9-tos val. lietuviškų šv. Mišių.

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybe vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėčiusių venų gydymas
5540 S. Pulaski Rd., tel. 312-585-2802
Pirm., antr., penkt. 9 v.r.-3 v.p.p.
ketv. 10 v.r.-7 v.v., trečd.,
šešt. 10 v.r.-2 v.p.p.
Susitarimo nereikia trečd. ir šešt.
Sumokama po vizito

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

Kab. (708) 312-735-4477;
Rez. (708) 246-0087; arba (708) 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v.p.p.-7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždarai, ketv. 1-3 v.p.p.,
penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 778-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4
6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophthalmolog/Akių Chirurgas
Chicago Ridge Med. Center
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709
Chicago, IL

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinus
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 778-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybe – Vidaus ligų gydytojas
Kalbarne lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm. antr. ir ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

Filisterių Skautų sąjungos Čikagos skyriaus sausio 22 d. ruošiamame prisiminimų vakare susipažinimo žaidimo laimėtojai. Iš k. – Jūlytė Žukauskienė, Nijolė Pupienė, Taidyda Rudaitytė, Jonas Variakojis, Aleksandra Likanderienė ir žaidimo pravedėja Rita Likanderytė.

Nuotr. Jono Tamulaičio

PARTIJŲ SPEKTRAS LIETUVOJE

VYTAUTAS LANDSBERGIS

Illinois gubernatorius Jim Edgar įteikia Vasario 16-sios proga išleistą valstijos proklamaciją Le-monto LB apylinkės valdybos pirm. Gediminui Kazėnui. Iš kairės: Jonas Vaznelis, Valdemaras Šadauskas, Alė Leliene, Juozas Bagdžius, Jūratė Jasiūnienė, Jim Edgar, G. Kazėnas, Antanina Repšienė, Stanley Balzekas, Eleonora Kasputienė, Casey Oksas, Zenonas Mereckis ir Viktoras Naudžius.

Šis straipsnis buvo išspausdintas „Lietuvos aido“, š.m. sausio 29 d. Perspausdindami išsiaiškiname, nes vertė su jo mintimis susipažinti ir platesnei „Draugo“ skaitytojų masei.

Atsiradus arba atsikuriant Lietuvoje demokratinėms partijoms, manevringai pasiskaldant komunistams, pamažu ir LKP-LDDP ėmė panašėti į dalį politinio spektro. Šios organizacijos grupių vidinės varžybos dėl dešimtmečiais įprasto okupuotos šalies administravimo, atitinkamų privilegijų ir pelnų nuo 1991 m. pradžios igijo ir viešą turto dalybų pobūdį. Demokratiškesnės. Taip dabar jau susiformavo Lietuvos partijų vaizdas, kurį verta realiai suvokti.

Atstovavimą apibrėžia rinkėjai ir parlamentinė demokratija, kol ji egzistuoja. Todėl pasi-naudokime vakarietiškomis pozicijoms ir opozicijoms savokomis, kurios geriausiai nusako padėtį po pirmųjų pokarinių Seimo rinkimų — mažiausiai iki ant-rųjų, jau artėjančių rinkimų. Vadinamą „kairės“ ir „dešinės“ terminų vartojimas čia atrodo ty salygiškesnis, šikart mėginasiu jo išvengti.

Rinkėjai 1992 m. pabaigoje daugiau balsų atidavė už LDDP sąrašą ir kandidatus. Buvusi kompartija — būna simpatiš- kiau pasivadine „darbiečiai“ — tapo Seimo dauguma arba po- zicija. Partijų, organizacijų ir judėjimų grupė, jau prieš rinkimus tvirtai susitarusi Seime jungtis į bloką, tapo ten mažuma (nemaža mažuma — daugiau kaip trečdalis vietų) ir sudarė normalią parlamentinę opoziciją.

Neapsisprendę arba klai- dingai apsisprendę „tre- tininkai“ liko po rinkimų už borto; iš jų tik socialdemokratai laimėjo keletą vietų Seime pagal partijos sąrašą.

Rinkėjų arba kieno nors šali- ninkų procentinį santykį Lietu- voje patvirtino netrukus bei pasukubom surengti prezidento rinkimai. Kaip visa tai atrodytų šiandien, vargu ar kas žino. Retas teptispažįsta balsavęs už LDDP. Bet ir tada jau lietuviai pasirodė teisybės nesakanti tauta, vokiečių sociologus apgavo kaip niekur pasaulyje.

Štai ir turime — Seime ir ne Seime, nes visuomenės nuo- taikų atspindžio bei ryšių nepa-

neigsime: poziciją, opoziciją, neapsisprendusius.

Pozicija — tai LDDP ir dar kai kas. Inkorporuotasis pseudo- judėjimas „ateities forumas“, maitintojai „agrarininkai“ (ver- ta palyginti Rusiją, Moldovą — kolūkinis kaimas nulemia daugumą), remiančios ir nepa- stoviai remiančios partijos, grupės bei grupelės: LKP (gal dabar persivardins iš „plat- formos“ kokia kaire, „pro- grama“, Juonienė), LSDP, KDS, JL, TP. Numatydamos kai ku- riuos protesto šauksmus bei matydamos nūnai vykstančius demokratinis teismų procesus, pabrėžiu, jog tai, ką rašau — tik matymas, konstatavimas ir nuomonė, joks vertybinis klasi- fikavimas. Todėl ir nenoriu kalbėti apie „kairę“, nes ger- biami socialdemokratai su tuo ižeidusi juos žodžių ilgai po teismus tampėsi. Iš tiesų LSDP parama LDDP nepastovi, ma- nevringa. Gali tartum „opozici- kai“ pasisakyti prieš LDDP vyriausybę, bet Seimo viršūnėse stropiai talkina Č. Juršėnui, o prezidento pašonėje daro keistą eldėdėpitišką užsienio politiką.

Opozicija, kuri nuo Sąjūdžio laikų (jau 1988 m. vėlyvą rudenį) susiklostė ir apsiselbė atgimstančioje Lietuvoje, paskui kurį laiką atrodė laimėjusi 1990 m. rinkimus ir pirmą demokratinį pokario par- lamentą, — net įstengė pa- skelbti ir apginti atkurtą Nepri- klausomybę, — tai kelios dabartinės partijos bei kelių svarbių organizacijų parama. Būsimuose rinkimuose sėkmes tikrai matysime Lietuvos krikščionių demokratų partijos ir Tėvynės Sąjungos — Lietuvos konservatorių pavadinimus bei pavardes, turbūt ir Tautininkų sąjungos, galbūt ir Demokratų partijos. Pastarosios, kaip ne tokios gausios ir jau paty- rusios procentų barjero grėsmės, teks apsispręsti, nors šiaip kiekviena jų turi savo politinio darbo barą, o Seime naudingai bendradarbiauja jungtinėje koalicinėje opozicijoje — Tėvynės Santarėje. Dar viena negausi šio sparno partija — Nepriklausomybės — atrodo, jau artėja prie racionalaus ap- sisprendimo. Be to, partijų opo- zicija remia įvairios politinės ir visuomeninės organizacijos, iš kurių svarbiausios yra Lietuvos

politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, Lietuvos politinių kalinių sąjunga, Lietuvos Sąju- dis. Pagrindinė opozicijos ašis — artimiausių įtakingų partijų, būtent krikščionių demokratų ir konservatorių — bendradarbia- vimas, visai atitinkas Europos tradicijas.

Neapsisprendusios partijos ir grupuotės — tai Lietuvos libe- ralų sąjunga, norinti gimti Cen- tro sąjunga ir gal dar kokia nors mįslinga Lietuvos laisvės lyga. Jų elgesyje ir nuostatose daug blaškymosi, asmeniškumų bei iliuzijų. Kritisė propagandos ugnis, dažnai nukreipta į opo- ziciją, būna gal nesąmoninga paslauga pozicijai, o šiaip jau liudija apie tas nepaprastas ili- zijas, neva Lietuvos politinė švy- tuoklė galima sustabdyti kokiame nors teoriniame cen- tre. Seimo rinkimai dar nepa- mokė. Tuose sluoksniuose vis tebemanoma, kad neapsisprend- rė rinkėjai — gerokas trečdalis! — balsu už neapsisprendusius politikus.

Jeigu Lietuvos liberalai būtų klasikinė europietiška partija, jie ir čia turėtų įeiti į koalicinę opoziciją socialistams bei ko- munistams arba nors bendra- darbiauti, talkinti opozicijai. Antai Danijoje dešimtį metų valdė ir daug svarbių permairių įvykdė konservatoriai su li- beralais. Kitur liberalų įtaka matoma programose, nuosta- tose, jie nebūtinai tiesiogine prasme, konkuruoja rinki- muose. Lietuvoje visa tai dar nenusistovėjo, teigimas daž- niausiai reiškiamas ką nors puolant ir neigiant, o partija, apie kurią kalbu, dar ilgai neatsikratys buvusios Aukš- čiausios Tarybos frakcijos paliktos auros.

Pastaruoju metu Lietuvos li- beralai paskelbė didelius doku- mentus „Lietuvos aido“ ir „Lietuvos ryte“. Jų esmė talen- tingai apibūdina R. Girkontas trumpame fejletono pobūdžio straipsnyje (žr. „Lietuvos rytas“, š.m. sausio 20 d.; „Dideliame memorandumė — lietuviškos Apokalipsės nuo- jauta“). Čia parodoma politinė bei psichologinė lietuviškojo liberalizmo (?) esmė — visi blo- gi, tik mes geri, bet nieko negalim, todėl melskites už mus. Ne jau dar viena sekta? Toks atspalvis būtų iš tiesų nuo- stolingas, kaip ir konfrontacija su natūraliais sąjungininkais — žinoma, jeigu Lietuvoje vyktų natūralus politinis visuomenės gyvenimas.

To politinio gyvenimo speci- fika mūsų tėvynėje labai lietuviška. Visos partijos turi kiek nors atsižvelgti į posto- vietinę ir provincialią visuo- meninio mąstymo (bei nemas- tymo) tikrovę. Visos partijos patiria skaldymo, skaldymosi, dubliavimo grėsmių ir mane- rų. Vien komunistinių jau norėtų būti bent kelios, o už „darbiečių“ dar šmėkščioja vakarietiški Klaipėdos leiboris- tai, rytietiški „darbo žmonių“ ar tiesiog liaudies gnyneji. Kurį laiką stebėjęs, paskui įsijungęs dr. K. Bobelis konstatuoja, jog dėl dubliavimo kaltos vadų ambicijos. Jo minėtą pavyzdinį KD partijos painiojimą su V. Petkaus sąjunga rimtos tarp- tautinės organizacijos jau at- painiojo; o štai aštuoni būvę politiniai kaliniai vėl rodomi kaip „dar viena“ kitaip manan- ti jėga. Analogiškai devynių nesuvokusių asmenų laiškas Vilniaus arkivyskupui tuo at- siranda „Tiesoje“ ir gudriai

išpučiamas kaip „dešiniųjų ultimatumas“, kitur net „manifestas“. Gal tokiu būdu pavyks pačią Bažnyčią stumte- lėti „kairėn“? Stiprėja štai Lietuvos konservatoriai — vėl reikia drumsti vandenį bent viename svarbiame mieste su kažkokia „konservatorių są- junga“; apsisprendė ir tvarkosi Lietuvos Sąjūdis — gal dar pavyks ką nors iš jo atskelti...

Pasitaiko, be abejo, ir pažiū- rų skirtumų, o esama ir aukš- tesnio arba užsienio intereso priskaldyti partijų tiek, kad rinkėjai visai nebesusivoktų, gal ne nebalsuotų. Lenkijoje pavyko, Lietuvoje reikia dar padirbėti. Prie to prisideda ir visokios, atseit bevaivės „politikos“ nupeikimas, lengvai pasiepiant ir partijų partijų gausybę (lenkų „alaus gėjų“, latvių „kvailių“, lietuvių „valgytojų“, estų monarchistų partijos), abejingumo ir nusi- vylimo skatinimas, o čia pat užsiuolimai, kam randasi didesnių, solidesnių partijų. Išėitų, kad viena nuo kažin kada valdančioji partija — tai gerai, bet jeigu kyla dar viena — dvi didelės, galbūt įtakingos — jau blogai, jau „pavojus demokratijai“! Juokinga, nors ne visai, nes taip nusišneka, pritaikius Maironį, „ne vienas kai kas“ mūsų Lietuvoje.

Vis dėlto žmonės turi pakan- kamai sveikos nuovokos, daro išvadas iš apsirinkimų. Lietuvoje, nepaisant viso drumstumo ir jo- valo (ko verti vien laikraščių pavadinimai „Pozicija“ ir „Opo- zicija“), klostosi pakankamai aiškus, gal gale europietiškas partijų spektras. Kol kas jis dviejų realiai supriešinamų ir konkuruojančių sparnų — tai dabartinės pozicija ir opozicija

Kone nuo Lietuvos nepriklau- somybės atstatymo prieš trejus metus pradėjome pikintis tenykštųjų partijų susiskaldymu, ginčais ir nuolatiniais nesuta- rimais, kurie trukdo valstybės atstatymo darbą, blokuoja nau- dingas reformas ir apskritai gai- šina brangų laiką bei išteklius.

Iš tikrųjų mūsų nepasiten- kinimas tėvynės vidaus ir už- sienio politika aidi lyg ikyrus priedainis, nuolat kartojamas galbūt ne tiek iš įsitikinimo, kiek dėl mados. Tačiau, atidžiau apsidairius aplinkui, pama- tome, kad ir išėjusios lietuviai „ne varnučiais penėti“, nuo savo tautiečių Lietuvoje pomė- giu ginčytis, skaldytis, vieni kitus kaltinti, ne tik neatsi- lieka, bet gal net pralenkia.

Kartais tarpusavio nesuta- rimai pasireiškia gandai ir užuominomis, kartais net viešai paskelbiami ir tarytum nešva- rū baltiniai kada ruoja ant tvo- ros, kur kiekvienas praėivis gali pastebėti. Štai tą pačią vasario mėn. savaitę „Drauge“ išspaus- dinti du straipsniai, kurie gan vykusiai pailiustruoja šias min- tis. Viename PLB pirmininkas, išskaičiuodamas nesėkmes, apnikusias Lietuvos kančių ir kovų istorijos paruošimą, pamini ir tą mūsų megstamia- sia veiklos būdą — „ką vienas daro, kitas nori jam gadingi“. Po to paaiškina, kad „atsirado išėjusių grupė iš Čikagos apylin- kių, nežinia kokiais sumetimais pasišovusi ruošti beveik tokį pat leidinį... Tai lygi ir kartojasi ta pati sena „politikėlė“, bet kokia kaina kliudyti Bendruomenėi atlikti didesnius, vertingus ir Lietuvai naudingus darbus“.

Kas ta „išėjusių grupė“, au- torius palieka skaitančiam tik- spelioti, nors čia reikia gerai nusimanančio vietinės „seno- se politikėlės“, kad būtų galima surasti kaltininkus. Ar kam iš tikrųjų svarbu jų ieško- ti? Vargiai. Straipsnio tikslas — pateisinti per ilgai užtrukusį

Danutė Bindokienė

Juokiasi puodas, kad katilas juodas

darbą. Žinoma, būtų veiksmi- niau, jeigu abi tos grupės kartu ruošytų vieną veiklą, užuot ly- giagrečiai atlikę panašius dar- bus, bet čia per daug neži- nomųjų: kas pirmą pradėjo, ar tikrai viena antrai trukdo (tyčia, ar netyčia), kokios to trukdymo tikrosios priežastys?

Kitas pavyzdys. Aprašant Čikagoje ruoštą Vasario 16 mi- nėjimą, autorė teigia, kad „būtų buvę dar geriau, jeigu kai ku- rios organizacijos nebūtų kaišio- jusios pagalius į šio minėjimo rengėjų ratus“. Nežinančiam, apie ką reportažo autorė kalba, gali atrodyti, kad Čikagoje kaž- kas specialiai išėjo kliudyti tokią brangią ir iškilmingą tau- tos šventę, nors iš tikrųjų tie „pagaliai į ratus“ buvo tik „dantų krapštukai“...

Bet koks pasiteisinimas geriau skamba, kai metame kaltinimą žinomoms ar neži- nomoms niekadejoms, bet būtų tikrai efektingiau, jeigu pradė- tume ieškoti tarpusavio dialogo ir skubėtume ištiesti vienas kitam ranką, užuot taikę pla- staka per ausį. Stebint visas ty- nesutarimų sroves, smagiai teliškuojančias mūsų visuo- menėje, galima prileisti, kad veikia kažkokios žalingos pasa- lūniškos jėgos, ieškančios mažiausios progos skaldyti išėi- vijos lietuvių visuomenę i- daugybę grupelių, kurios paski- rai greitai nustos bet kokio veiksmingumo. Kartu veikda- mos, galėtų didžius darbus atlikti ne tik tėvynė, bet ir sau — svetimuose kraštuose gyvenan- tiems.

Nejaugi esame tokie trumpa- regiai, kad tų darbų nematome? Nejaugi nesurpantame žalos, kurią mums patiems atneša tie nuolatiniai nesutarimai? Mūsų mažai, o tų, kurie nori ką nors dirbti, dar mažiau, todėl per didelę prabangą tęsti kelionę pragaištingu nesutarimų keliu. Aprūkęs puodas neturėtų šaipty- tis iš pajaudusio katilo...

MEDŽIOJA UŽSIENIEČIAI

1992 metais užsieniečiai nušo- vė 5% visų respublikoje sume- džiojūt žvėrių. Iš viso tais metais Lietuvoje medžiojo 718 užsienie- čių. Praeitais metais iš užsienie- čių medžiojotų gauta apie 2.5 milijono litų pajamų, iš vietinių medžiojotų — 2.7 milijono.

STRATEGINIS VALSTYBĖS PLANAVIMAS GRĖSMĖS APLINKOJE

KOZMAS BALKUS

6

Dvarai turėtų būti išdėstyti palei valstybės sienas. Pasienui dvarai turėtų patalpinti kariuomenės dalinius. Sienų apsauga būtų viena iš jų pareigų. Kitiems krašto apsaugos įrengimams būtų galima rasti vietą kituose dvaruose. Dėliaus nuėmimo metu kareiviai galėtų su- teikti dvarui pagalbą. Dvaruose karinė tarnyba naudotų pigesnę žemę, negu miestuose, pasitenkintų paprastes- niais pastatais, o maitinimo išlaidos irgi būtų mažesnės.

Dideliuose dvaruose būtų galima pastatyti patalpas pensininkams ir vyresnio amžiaus žmonėms. Tie gyven- tojai galėtų rasti užsiėmimą dvarė, galėtų padėti vienas kitam ir gyventų sveikoje aplinkoje. Maitinimas ir pa- statai dvaro aplinkoje būtų žymiai pigesni.

Prie didelių dvarų įsikurtų miesteliai. Dvarai turėtų sveikatos centrus. Tarp kitų socialinių tarnybų dvarai turėtų vaikų namus dvaro personalui, miestelio vaikams, našlaičiams ir kitiems vaikams, kurie yra pra- radę namus. Dvaro aplinkoje vaikams būtų geriau augti negu miestuose. Dvaruose galėtų veikti ir pradinės mokyklos.

Dvarai arba dvarmiesčiai turėtų nakvynės namus ir svetaines. Tokiu būdu susidarytų krašto tinklas kaimiškų nakvynės namų ir svetainių. Dvarmiesčiai pasidarytų kelių ir komunalinių įrengimų mazgais. Koncentruojant kaimų gyventojus, socialinius patar- navimus ir patogumus dvarmiesčiuose, būtų galima iš-

vengti vienkieminių sodybų, mažo naudojimo kelių ir reto naudojimo, bet brangių elektros ir komunikacijų tinklų.

Miškai, jautrios gamtinės aplinkos plotai ir gamtos būtybių apsauga turėtų būti dvarų apimtyje, nors ir centrinės valdžios priežiūroje.

Krašto ūkio reformos įtakoje, dvarai vystytų ir gamtinių viską, kas reikalinga ne tik maistui, bet ir kitoms krašto ūkio šakoms. Dvarai patalpintų ne tik gamybinius procesus, bet irgi domėtusi eksperimenti- niais ir moksliniais interesais. Agronomijos, biologijos, botanikos ir geologijos studentai galėtų atlikti savo uždavinius gamtos aplinkoje.

Dvarų vedėjus reikėtų ruošti specialiose universitetų programose. Praktikai jaunos vedėjas reikėtų siųsti į Kanadą ir Švediją. Tie kraštai domisi didelės apimties ūkininkavimu.

Penkiasdešimt vienas procentas dvaro nuosavybės turėtų palikti valstybės rankose. Nors ir nesikišant į dvarų veiklą, valstybei reikėtų turėti teisę įterpti, jeigu iškyla reikalas. Valstybė turėtų aktyviai dalyvauti vedėjų parinkime ir paruošime.

Arčiau prie urbanizacijos, buferio zonoje, galėtų steigti šeimos ūkiai tokio dydžio, kad galėtų naudoti naujausią techniką. Čia įnašą į žemės ūkio reformą darytų individualūs ūkininkai, kurie jaučiasi esą gimę ūkininkais. Tokių ūkių, nors ir gan didelių, stilius būtų kitoks, negu dvarų. Ūkio savininko šeima sudarytų ūkio centrą.

Ūzmiestų žemės zonoje galėtų kurtis maži ūkiai, apie 10 hektarų ar mažiau. Dėl trumpų atstumų nuo miestų čia žemė būtų žymiai brangesnė ir mokesčiai aukštesni. Todėl mažų ūkių žemė būtų kultivuojama intensyviau, statant šiltadaržius, auginant daržoves, gėles ir paruošiant kitus gaminius betarpiam parda- vimui miestuose.

Jeigu žemdirbys dėl kurių nors priežasčių negalės dirbti, mokesčiai jį privers perleisti ūkį kitam. Kai reikalas iškils, maži ūkiai bus panaudoti urbanizacijai.

Urbanizacijos reforma

Galvojant apie urbanizaciją, atsikuriančioms tau- toms ypač reikia prisiminti išteklių ribotumą. Žemės ūkio sumechaninimo pasekmėje vis didesnė dalis gyven- tojų ieškos vietos miestuose. Miestai ne tik turės augti, bet ir tinkamai augti. Kitaip miestai pasidarys problemų centrai ir stabdžiai tolimesniam krašto vystymuisi. Tinkamas miestų augimas ir vystymasis priklauso nuo krašto urbanizacijos struktūros. Amerikoje greitas priemiestijų plėtimasi („Urban Sprawl“) atrodė kaip ro- jų pradžioje: dauguma namų turėjo didelių sklypus, maudymosi baseinus ir kitokius patogumus. Bet dabar, po eilės metų, „urban sprawl“ pradeda atrodyti, kaip grasinanti blygė, ir daugelyje valstijų toks urbaniza- vimo stilius jau bandomas sustabdyti.

Urbanizacijos struktūrą sudaro geografinis miestų ir miestelių išsidėstymas. Pagal seną miestų išsidėstymo teoriją, miestai turėjo tendenciją atsirasti ir augti visame valstybės plote, prisitaikant prie gamtinių pasiskirstymo ir augimo principų. Šiame šimtmečio teorija nei- silaikė, ypač supramontose valstybėse. Miestų augimas rikiavosi palei sauskelius, geležinkelius ir vandens kelius. Po to didieji miestai įtakavo transpor- to linijų atsiradimą, o transportas įtakavo tolimesnį miestų augimą. Taip atsirado linijinė arba urbanizacijos juostų struktūra, kuri seka transporto linijas, o miestų aptarnavimai seka gyventojų koncentracijas.

Urbanizacijų juostų išsidėstymo pradžia galima ras- ti ir Lietuvoje. Dėl ūkinės laisvės, miestų išsidėstymo planas darysis ryškesnis. Daugumas įmonių ir gyven- vietų statysis netoli transporto ir komunalinių

įrengimų linijų.

Urbanizacinė struktūra irgi ryškėja, išdėstant aptarnavimus, pvz., sveikatos apsaugą, mokyklas, spor- to sales, parkus ir kitus funkcinių sistemų įrengimus, kurie buvo išvardinti anksčiau. Apie juos ir tarp jų koncentruojasi gyvenamų namų kaimynystės, prekyvie- tės ir namų aptarnavimai. Urbanizacijos juostos ribose yra ir dirbtuvės bei lengvoji pramonė. Sunkioji pramonė įkurama ten, kur daug vandens, didelių kiekių ener- gijos, didelių žemės plotų ir panašiai.

Urbanizacijos juostose žemės nuosavybė turėtų būti privati, nes savivaldoms reikia, kad kas už žemę mokėtų mokesčius. Bet nuosavybės įstatymai turi padaryti žemę lengvai įgyjamą svarbiems pastatams. Miestuose žemės kaina gali smarkiai didėti. Tai sudaro galimybes spekuliacijai ir kartais tuo tikslu sklypų savininkai sulaiko žemės pardavimą. Kad vėliau išvengtų didelių išlaidų viešiesiems reikalams, prieš privatizuojant žemę urbanizacijos zonose, turėtų būti įstatymais užtikrinti šie klausimai:

1. Įstatymdaviai turėtų išsiaiškinti urbanizacijos vaidmenį krašto vystymosi procese.
2. Neprivatizuoti sklypus, kurie bus reikalingi ar- timoje ateityje viešiesiems pastatams, transportui, ko- munaliniams įrengimams, parkams ir gamtinei apau- gai. Buvę savininkai turėtų gauti žemės kitur, arba būti atlyginami.
3. Neleisti spekuliaciniais tikslais sulaikyti sklypų įsigijimą vertingoms statyboms.
4. Paruošti įstatymus grūnantių pastatų pašalinimui.
5. Statybos kontrolės įstatymai turėtų reikalauti, kad nauji projektai derintųsi estetiniais ir funkciniais su esama aplinka.

(Bus daugiau)

Kelionių pasaulis

PASALIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ

Šios savaitės patarėja yra GT International kelionių agentūra, 9625 S. 79th Ave, Hickory Hills, IL 60457; 708-430-7272.

Nuvykimas į Lietuvą

Kadangi visi šventės dalyviai, atvykstantys iš užsienio, privalo būti Lietuvoje ne vėliau, kaip liepos 5 d., tai skrydžiai pirmom liepos mėnesio dienom bus ypač apkrauti. Oro linijų, skrendančių į Vilnių iš įvairių Europos miestų, skaičius kol kas yra ribotas. Šiuo metu skrenda: Lufthansa, SAS, LOT, Malev vengrų oro linija, Hamburg Air, Sterling Air, Finnair, Austrian ir Lietuvos oro linijos.

Dėl Lietuvos aerodromų nusileidimo takų stovio dydis lėktuvo, kuris gali nusileisti, yra ribojamas. Taip pat reikia atsižvelgti į tai, kad ne kiekvieną dieną visos minėtos oro linijos skrenda į Vilnių. Vadinasi, galimybės per vieną savaitę atskraidinti į Vilnių žmonių skaičių yra ribotas. Dar taip pat reikia atsižvelgti į tai, kad, pvz., oro linijos Varšuvą/Vilnius persėdimas įmanomas tik kartą savaitėje, atvykus iš JAV, o lėktuvas mažas — propelerinis — dar sumažina žmonių atgabenimo galimybes.

Kaip jau anksčiau minėta, geriausia savo kelionę tvarkyti per kelionių biurą ir tai turinti didžiausią Lietuvoje patirtį bei galimybę tinkamai aptarnauti keleivius, kadangi visos lietuvių kelionių agentūros šiuo atveju turi didžiausią patirtį, verta į jas ir kreiptis.

Dainų šventės renginių tvarkaraštis

Nors šis renginys vadinasi Dainų švente, į jį įeina daug tradicinių renginių, vykstančių kelias dienas. Pirmoji šventė įvyko 1924 m. rugpjūčio mėn. Kaune. Prisimenant šią šventę, vienas svarbiausių renginių įvyks taip pat Kaune.

Liepos 6 d. bus atidaromos įvairios liaudies meno parodos: vaizduojamosios dailės paroda atidaroma Meno centre, Vilniuje. Tą dieną nuo 5 val. v. Aukštaitijos, Žemaitijos, Dzūkijos ir Suvalkijos folkloro ansambliai džiugins žmones savo saskrydyje Gedimino kalno papėdėje. Tuo pačiu metu bus karinių, istorinių dainų dainavimas Gedimino kalne, o Žemutinėje pilyje — sutartinių valanda. Vakaras užbaigiamas koncertu ir vakarone Katedros aikštėje.

Liepos 7 d. — išvyka į Kauną. To ankstyvesnės šventės nebuvo, o į šią šventę įtraukta, prisimenant pirmąją šventę, kuri įvyko Kaune. Čia bus Dainų šventės atidarymo apeigos, dalyvaus geriausi Lietuvos chorai, prisijungiant ir išeivijos choristams. Vileišio aikštėje,

kur įvyko pirmoji Dainų šventė, bus atidengtas patalpinis akmuo. Po iškilnių prie Laisvės paminklo bei Nežinomo kariu kapo bus visų dalyvių eitynės per Kauno miestą į Dainų slėnį, kur įvyks koncertas. Tuo pačiu metu Vilniuje ruošiamas pučiamųjų orkestrų paradas senamiesčio gatvėmis ir koncertas Menininkų rūmų kieme. Ansamblių generalinė repeticija taip pat vyks Vilniuje 10 val. vakaro. Repeticija galės stebėti ir žiūrovai.

Liepos 8 d. bus galima apžiūrėti galerijas bei senamiesčio kiemus Vilniuje. Visur šventės dienomis vairs gyvenimas. Vakare Koncertų ir sporto rūmuose bus simfoninės bei chorinės muzikos koncertas, o 16 val. v. — bene vienas įspūdingiausių Dainų šventės renginių — ansamblių vakaras Kalnų parke.

Liepos 9 d. yra šokių dienos koncertas, vykstantis 6 val. vak. Žalgirio stadione. Čia bus ir išeivijos šokių grupių pagrindinis pasirodymas. Po koncerto laisvės aukų In memoriam valandėlė Šv. Jono bažnyčioje. Aišku, visą dieną vyks mugės, parodos ir bendravimas senamiesčio gatvėse.

Liepos 10 d. prasidės iškilmingomis Mišiomis Vilniaus arkikatedroje (12:30 val. p.p.). Tuo pat Mišių įvyks tradicinės eitynės iš Katedros aikštės, Gedimino prospektu į Vingio parką, kur bus Dainų diena. 6 val. vakaro bus specialios apeigos Dainų ir Šokių šventėms paminėti. Dainų dienoje dalyvaus visi Lietuvos bei išeivijos chorai. Po koncerto vakaras bus tęsiamas užsienio lietuvių vakarone Vingio parke.

Liepos 11 d. patys smagiausi renginiai jau bus baigti, tačiau dar įvyks aptariamoji konferencija šventės, kurios šūkis: „Viena tauta — viena kultūra“.

Nuo liepos 11 iki 18 d. su savo šokių bei dainų vienetais atvykę užsienio lietuviai turės progą pabendrauti atskirose Lietuvos vietovėse, būdami Lietuvos ansamblių svečiai.

Turistams taip pat netruks užsiėmimų. Daugelis agentūrų siūlo turistines keliones po Lietuvą, o taip pat dalyvavimui šventės renginiuose parūpinti bilietus. Tiems, kurie jau nebe pirmą kartą lankosi Lietuvoje, siūlomos kelionės po kitas Baltijos respublikas, baigiant Dainų šventę Lietuvoje. Yra galimybė po šventės dar pabūti Lietuvoje pas gimines.

Jau iš šių užuominų galima suprasti, kad verta pasirinkti lietuvišką kelionių agentūrą, nes ji geriausiai pažįsta Lietuvą ir gali keleiviams tinkamiausiai patarnauti.

Jaunavedžiai Emily ir Linas Regiai.

Nuotr. Audriaus Regio

ŠVENTĖS WYOMING VALSTIJOJE

Wyoming valstijoje, toli nuo lietuviškų telkinių gyvendamas Linas Regis jau dešimtmetį Vasario 16-tąją švenčia, puoton pasikviesdamas vietinius amerikiečius draugus. Šįmet, vasario 20 d., šią puotą rengė nebe vienas, o kartu su žmona Emily, su kuria susituokė praėjusiu metų Padedkos dieną.

Lino ir Emily vestuvės lapkričio 25 d. buvo švenčiamos Laramie, Wyoming. Sutuoktuvių apeigos vyko Ivinson Mansion. Sutuoktuvių liudininkais buvo pamerę Lauren Robinson, pabrėžys Jonas Miglinas, žvali aštuonmetė gėlių nešėja Hanni Soderberg, jaunavedžių tėvai — Algis Regis, Ken ir Gertrude Ferguson, broliai — Algis ir Audrius Regiai, Russell ir Charles Ferguson, gausūs bėrųys draugų ir svečių. Apeigų metu įspūdingai grojo smuikinininkas Jack Wallace.

Po sutuoktuvių arti 130 svečių susirinko Alice Hardie Stevens Center salėje, kuri iš vakarėse žaliomis eglių šakomis ir raudonų uogų kekėmis papuošė jaunavedžių draugai. Vestuvių puota, vadovaujant iš Kalifornijos atvykusiam jaunų brolui Algiiui, buvo pradėta šampano tostais, linkint jaunavedžiams laimingo ir ilgo gyvenimo. Sveikinimo žodį tarė Emily tėvas Ken Ferguson ir ilgesnį, humoru perpintą kalbą pasakė Lino tėvas Algis Regis, gi jaunesnis brolis Audrius, iš Washington, D.C., skubėjo viską įamžinti foto nuotraukose.

Skambant romantiškai cello muzikai, profesionaliai atliekamai Jennifer Davis ir Paula Lirdsey, visiškos tradiciniais Padedkos dienos pietumis ir maloniai bendravo susipažindami, nes svečiai buvo ne vien vietiniai — dalyvavo čia jaunavedžių giminės ir draugai iš Kansas, Illinois, Kalifornijos, Washington, D.C., Arizonos, Texas, Minnesotos, Colorado ir kt., jų tarpe arti tuzinas čikaigiešių lietuvių, Lino vaikystės

ir mokslo draugų. Nuotaika buvo šventiška, maloni ir niekas nepasigėdo nei šokių, nei svaiginamų gėrimų, kurių šioje puotoje nebuvo. Puotos metu muzikiniu pasirodymu visus pradžiugino Suzie Soderberg — gitara, o jos aštuonmetė dukrelė Hanni ir dešimtmetis sūnus Nels — smuikais.

Linas, sūnus visuomenininkų Algio ir Irenos Regių, gimė, augo ir mokėsi Čikagoje. Čia taip pat lankė ir baigė lituanistines mokyklas, reikėsi skautų ir neolituų veikloje, dalyvavo II PLJ Kongreso ruošoje, vaidino aktorės Marytės Smilgaitės režisuotose pastatymuose, šoko tautinius šokius „Vyčio“ grupėje, talkino „Margarito“ radijo valandėlė, dalyvavo Lietuvių foto parodoje. Richard Daley College studijavo ir aštuonmetį metų dir-

bo „Chicago Tribune“ dienraštyje. Prieš daugiau negu dešimtmetį apsigyvenęs Wyomingo valstijoje, dirbo „The Lander State Journal“ laikraštyje. Laramie State universitete studijuodamas žurnalistiką, talkino universiteto metraščio paruošime, dirbo Forest Service ir kituose projektuose. Lietuvos laisvinimosi iš Sovietų okupacijos laikotarpyje, Wyomingo valstijoje aktyviai reikėsi pastangose dėl Lietuvos Nepriklausomybės pripažinimo ir reikalavimų rusų kariuomenės ištraukimo. Čia sutiko ir būsimą savo žmoną Emily Ferguson, dukrą žinomo keramikos, Kansas City Art Institute keramikos departamento vedėjo Ken ir Gertrude Ferguson. Gimusi Montanoje, augo ir mokėsi Kansas, o Wyoming State universitetą anglų kalbos ir literatūros bakalauro laipsniu baigusi, jau dešimtį metų dirba 115-tus metus einančio „Laramie Daily Boomerang“ dienraščio skelbimų ir atskaitomybės skyriaus vedėjos pareigose. Laisvalaikiais Emily domisi literatūra, teatru, menu. Mėgsta gamtą, geles, rankdarbius, o ypač siuvimą, ką kūrybingai išreiškė pati sukurdamą puošnią vestuvių suknelę ne tik sau, bet ir palydovėms — pamerę Lauren ir gėlių nešėjai Hanni.

Povestuvinė dviejų savičių kelionę jaunavedžiai praleido Kalėdas su Emily tėvais švęsdami Kansas City, o dešimtį dienų Čikagoje su Lino tėvais, draugais, lankydami muziejus, teatrą ir kitas Čikagos įdomybes, jų tarpe „Draugo“ redakciją, kurioje dirba Lino Motina, Balzeko muziejų, lietuviškų parapijų bažnyčias, visas lietuviškas valgyklas Marquette Parke ir kt.

Vasario 16-tąją su draugais minėdami, Linas ir Emily šventė ir savo veduvių trijų mėnesių sukaktį. Jaunavedžiams linkime laimingo gyvenimo ir gražių tradicijų tęsimą.

M. A.

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. p.p. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. „Music of Lithuania“ programos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat sekmadieniais girdimos nuo 12 v. iki 1 v. p.p. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 908-753-5636.

AMERICAN TRAVEL SERVICE

Jau 30 metų organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis.

Siūlome naują paslaugą mūsų klientams. Iki kovo 31 d., 1994 m., galite nupirkti bilietus iš Vilniaus į įvairius Amerikos miestus pačiomis pigiausiomis kainomis. Bilietai apmokami mūsų raštineje, Evergreen Park ir atsiimami mūsų raštineje, Vilniuje.

New York	\$725.00
Chicago	\$825.00
Seattle	\$930.00
Los Angeles	\$925.00

Maloniai, sąžiningai ir profesionaliai Jus aptarnausime. Informacijai skambinti: 1-708-422-3000. Darbo val.: pirm., antr., ketvirt., ir penkt. 9 v.r.—5 v.p.p. ir trečd. 9 v.r.—7 v.p.p. American Travel Service, 9439 S. Kedzie Ave., Evergreen Park, IL 60642.

VELYKINIAI
siuntiniai Lietuvą
ir kitas Baltijos valstybes pasieks
greičiausiai per
atlanta IE, Inc.
2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629
(312) 434-2121

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Amerikiečių šeimai reikalinga nerūkanti, gerai angl. kalbanti moteris prižiūrėti 2 mergaites 3½ ir 1½ metų. Siek tiek namų ruošos; 5 darbo dienos, atskiras did. kamb. su „cable“ TV, video ir tel. \$250 [sav.].

Skambinti
9 v. r. — 7 v. v.
(Philadelphia)
Tel.: 215-664-4727

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 ½ West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 551-8654

ELEKTROS.

IVEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

IMEX AMERICA, INC.

524 State Line Rd.
Calumet City, IL 60409
Nuomuoja automobilius Lietuvoje; siūnia automobilius, labai greitai perveda dolerius į Lietuvą.
Tel. 708-868-0049, Fax 708-868-8642. Skambinkite darbo dienomis 9 v.r.—5 v.v.

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-9959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar pardudant
- Greitas ir sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas
- Perkame ir Parduodame Namus, Aptamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS

Asmeniskai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAITISUI
Bus. 312-585-6100, res. 312-778-3971

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

VIENA KNYGA — VIENAS DOLERIS ŠIAS KNYGAS GALIMA GAUTI „DRAUGE“

- ŠILKO TINKLAI, pasakojimai. Al. Baronas. 182 psl.
ILUŽE TILTAL, romanas. Pr. Naujokaitis. 235 psl.
VIENIŠI PASAULIAI, romanas. Alė Rūta. 265 psl.
MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE. J. Vaišnora, MIC 443 psl.
PRAETIES PABIROS, rinkinys straipsnių iš Lietuvos praeities. Vaclovas Biržiška. 352 psl.
VAIKŲ AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE. Kun. J. Danielius. 80 psl.
RUCĖ IR DANDIERINAS, novelės. Jonas Žmuidzinas. 110 psl.
ABRAOMAS IR SŪNUS, prem. romanas. Al. Baronas. 206 psl.
DABARTIES SUTEMOSE, žvilgsnis į dabartį. Bronius Zumeris. 187 psl.
VIDURNAKČIO VARGONAI, novelės. C. Grincevičius. 131 psl.
BENAMIAI, atsiminimai. Mikėlonis. 213 psl.
SLĖPININGOS NOVELĖS, R. L. Stevenson. 248 psl.
AMŽINI ŠEŠĖLIAI, reportažai. A. Vilainis. 173 psl.
LIKIMO ŽAISMAS, romanas. H. Lukoševičius. 231 psl.
GYVENIMO VINGIAIS, atsiminimai. Dr. P. Karvelienė. 360 psl.
DAIKTAI KASDIENINIAMI, eilėraščiai. A. Baronas. 71 psl.
Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai turi dar pridėti Sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi — tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai, dar turi pridėti \$2.75 supakavimo, išsiuntimo ir pašto išlaidų apmokėjimui.

DANUTĖ BRAZYTĖ BINDOKIENĖ

Lietuvių Papročiai ir Tradicijos Išeivijoje Lithuanian Customs and Traditions

Antroji laida/Second Edition

Autorė jau knygos pratarmėje rašo: „kad knyga bus naudinga tiems, kuriems ji skiriama: lietuviams išeiviams, tebeinantiems lietuviškumo keliu, nuolat kreipiantiems akis ir mintis į savo kilmės kraštą — Lietuvą“.

Pirmoji laida išleista 1989 metais turėjo labai didelį pasisekimą ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe ir buvo išparduota per trumpą laiką.

Antrąją laidą išleido taip pat Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Chicago, IL 1993 m. Knyga kietais viršeliais, 362 psl. iliustruota. Lietuvių ir anglų kalba. Kaina 15 dol. Užsakant paštu, pašto persiuntimo išlaidom pridedama: JAV — 2.50 dol., į Kanadą, 3 dol. į kitus kraštus 3.50 dol. Illinois valstijos gyventojai dar pridėda 1.31 dol. valstijos mokesčių.

Užsakymus siųsti: **Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.**

Marija Remienė, Lietuvių fondo tarybos pirmininkė, vasario 6 d. St. Petersburg, FL Lietuvių klube buvo pagerbta naujųjų pareigų perėmimo proga. Pagerbimą suruošė LF įgaliotinė Janina Gerdvilienė su LF narių talka.

Nuotr. Juozo Šulaičio

IŠLAIKYTI JELCINĄ BET KOKIOMIS PRIEMONĖMIS

ALGIMANTAS S. GEČYS

Š.m. sausio 29 d. „Draugo“ laidoje buvo išspausdintas Jungtinio Amerikos Pabaltiečių komiteto (JBANC) pranešimas apie Baltuose rūmuose įvykusį JAV Saugumo Tarybos ir Vals-tybės departamentų atstovų susitikimą su arti šimtu Amerikos baltų organizacijų atstovų. Kaip JAV LB Krašto valdybai susiti- kime atstovavęs, jautia svarbą JBANC komunikatą papildyti kai kuriais faktais.

Oficialioji baltų atstovų pasi- kvietimo į Baltuosius rūmus priežastis buvo prez. B. Clinton sugrįžimas iš Europos, kur lan- kytašs Briuselis, Praha, Maskva, paskelbta „Partnerystės vardan taikos“ programa ir t.t. Tačiau galima įžiūrėti ir kitus Ameri- kos baltų atstovų pasikvietimo motyvus. Baltų rūmų norėta švelninti kritiką dėl JAV prezidento atsakymo į NATO įsileisti buvusias Sov. Sąjungos satelitinės valstybes (Lenkiją, Vengriją, Čekiją, Slovakiją). Prezidento paskelbtos „partne- rystės vardan taikos“ pro- grama, siekusi apaminti Rytų Europos valstybes, buvo kritiš- kai sutikta ne vien tik Wale- sos ar Havelio, bet ir žymiųjų JAV politikos komentatorių: H. Kissingerio, Z. Brezinskio, R. D. Novako ir kt. Šių nepalan- diai atsiliepta ne vien tik dėl ryžto stokos praplėsti NATO gretas, bet ir dėl amb. Strobe Talbott vedamos Rusijai nuolai- dzios politikos. Kadangi jis yra prez. Clintono nominuotas į val- stybės sekretoriaus postą, po- kalbiu su Amerikos baltų atsto- vais norėta laimėti šalininkų Talbott vedamai prorusiškai, Jelciną bet kokia kaina valdžio- je išlaikyti besistengiančiai, po- litikai. Tuo pačiu siekta užsi- gantauti baltų neutralumą Tal- botto nominacijos atžvilgiu, ge- rai žinant, kad Amerikos žydai Talbott kandidatūra nėra pa- tenkinti.

Klaudinga būtų manyti, kad Baltieji rūmai nepastebėjo prez. Clintoną pasiekusių arti 10,000 telegramų. Iš Washington su- formuotos „East European Co- alition“, kuriai priklauso lenkų, vengrų, rumunų, armėnų, čekų, slovakių, ukrainiečių ir baltų centrinės organizacijos (lietu- viams atstovauja JAV Lietuvių Bendruomenė), atėję kaltini- mai, kad dabartinė JAV admi- nistracija organizuojanti antrą- jį Jaltą Rytų Europai „par- duoti“, išgąsdino pareigūnus. Pajusta, kad Rytų Europos kil- mės žmonėms rūpi jų kilmės kraštų ateitis ir jie bendromis jėgomis ryžtasi JAV administra- ciją tuo reikalu atitinkamai įtaigoti.

Baltams apaminti skirtą po- sėdį pravedė R. Nicholas Burns, einąs specialaus prezidento pa- dėjėjo bei vyresniojo direkto- riaus Rusijai, Ukrainai ir Eura- zijai pareigas JAV Tautinio Saugumo taryboje. Jį papildė ir specifiniais klausimais referavo John R. Beyrle, veikias direkto- riaus titulu Saugumo Taryboje, ir Walter Andrysas, Baltijos skyriaus vedėjas Valsybės de- partamente. Iš minėtų asmenų pranešimų buvo nesunku pada- ryti išvadą, kad šiuo metu JAV politika Baltijos valstybių at- žvilgiu yra formuojama JAV Tautinio Saugumo taryboje, o ne Valsybės departamente.

JAV politika Baltijos valstybių atžvilgiu

Aukščiausio suminėti admi- nistracijos pareigūnai teigė, jog prez. Clinton administracija te- betesia 50 metų trukusį JAV nusistatymą matyti Baltijos valstybes nepriklausomas. Rusi- jos kariuomenės atitraukimo būtinumą prez. Clintonas kėlė susitikimų su B. Jelcinu metu Vancouveryje ir Maskvoje. Da- bartiniu metu Latvijoje esančių 17,000 ir Estijoje 3,500 Rusijos karių atitraukimas yra vienas svarbiųjų Clintono užsienio po- litikos uždavinių. Savo ruožtu, Valsybės sekretorius W. Chris- topher veda aiškią politinę liniją Baltijos valstybių klausimu. Pe- reitą rudenį prez. Clintono tu- rėtas susitikimas su Baltijos valstybių prezidentais buvęs visapusiškai naudingas. Kad Baltijos valstybės prezidentai tuo pačiu limuzinu su prez. Clintonu važiuo į Jungtinių Tautų posėdžių salę, nebuvo at- sitiktinumas. Norėta pademon- struoti JAV tvirtą užsilaiga- vimą Baltijos valstybių nepri- klausomybei ir pagerbti jų, demokratinuose rinkimuose iš- rinktus, prezidentus.

Ekonominė parama Baltijos valstybėms

Administracijos pareigūnų teigimu, Baltijos valstybės ekonominiu požiūriu stovi kur kas stipriau už Nepriklausomų valstybių sandraugos kraštus. Estijos ekonominis stovis yra geriausias, po jos yra Latvija ir paskui Lietuva. JAV esančių patenkintų, kad ekonominiu požiūriu Baltijos valstybės orientuojasi į Vakarus, o ne į Rytus. Tai suprantama, nes Bal- tijos valstybės niekad nenorėjo būti Sovietų Sąjungos įtakos sferoje. Greitu laiku bus paskir- ti direktoriai į Baltijos verslovių fondą (Baltic Enterprise Fund). JAV paskirti 50 mil. dol. suma bus naudojama tiesiogiai padėti verslininkams puoselėti laisvo- sios rinkos ekonomiją.

Partnerystė vardan taikos

Žinodami Amerikos baltų no- rą matyti Baltijos valstybes NATO sudėtyje, pareigūnai aiš- kino, kad prez. Clintonas šiuo metu nenorėjo nubrėžti naują Vakarų gynybos sieną. Jo norė- ta užtikrinti, jog NATO nesuda- ro pavojus Rusijai. 1994 metai yra per ankstyvūs Rytų Europos valstybių integravimui į NATO. Įsijungimas į NATO turi būti atliktas pereinamu būdu, pana- šiai kaip susijungusi Vokietija buvo įvesta į NATO. JAV kraš- to apsaugos politika remiasi prielaida, kad Rusijoje ekonomi- nės reformos pavyks ir Rusija bus demokratinė valstybė.

O dėl „partnerystės vardan taikos“, artimu laiku NATO pradės teikti Baltijos valstybių karininkams karinį apmokymą, tobulins Baltijos valstybių karinių pajėgų komunikacines priemones dėl jų eventualaus integravimo į NATO tinklą, ir JAV karines akademijas ap- mokymui priims baltų ka- rininkus. Kaip tik šiuo metu Rygoje lankosi JAV Gynybos departamentu misija, vadovau- jama gynybos sekretoriaus padėjėjo. Bus vykstama į Lietuvą ir Estiją. Iki šiol Baltijos valstybėse turėti ryšiai su šau- lių (national guard) ir pakrantių sargybų grupuotėmis bus plečia- mi, įjungiant jas į karinių dali- nių vykdomą gynybinio pobū- dzio veiklą.

Rusijos įtakos sferos

Rusijos užsienio reikalų mi- nistro A. Kozyrevo pareiškimas dėl Rusijos teisės turėti įtakos sferas buvusioje Sov. Sąjungos teritorijoje sudarė daug nepato- gumų JAV administracijai. Pa- reiškimo laikas, vos prez. Clin- tonui išvykus iš Maskvos, nu- stebino pareigūnus, nors Kozy- revo užsiminimų apie „artima

Lietuvos partizanų Kėstučio apygardos štabas.

Iš partizanų istorijos (4)

KANKINIMO KAMEROSE

HENRIKAS KUDREIKIS

Ukrainos pavyzdys

Nors dabartinėje Lietuvoje kairiųjų spaudoje kankinimo nuodėmės primetamos tik Lie- tuvos partizanams ir nei žodžio apie NKVD ir NKGB čekistų tardymo metodus, kurie tačiau pralenkė Prokrustą. Jau 1946 metais LTSR NKGB viršininkams išsiuntinėta orientuotė, kurioje SSRS kovos su par- tizanais (jų vad. banditizmu) valdyba rekomenduoja prita-

operatyvinio darbuotojo ir apsimetę partizanais, ištardo OUN (Ukrainos nacionalistų or- ganizaciją) dalyvi, kaltindami ji šnipinėjimu NKVD naudai. No- rėdama įrodyti lojalumą po- grindžiui, tardomasis papasako- ja apie jam žinomą pagrindinę organizaciją Remdamiesi klas- ta išgautais parodymais, NKVD 5 partizanų nušauna ir 15 su- ima.

Leitenanto Rimkievic parodymai

Kokių būdu specialioji NKVD komanda tardydavo suimtajį, matyti iš vyr. ltn. P. Rimkievic raportu MGB ministro pavado- tojui generolui majorui Kapra- lov.

Kartu su kovinėmis savybė- mis vadovybė auklėjo tardy- tojuose per didelį žiaurumą. Kalba, kad „laikai įvairūs ir metodai įvairūs“. Taip, net šau- dyti senukus, moteris kankinti tardomuosius įkaitinta geležimi – tam būtinybės nebuvo. Per didelį žiaurumą majoro drg. Sokolovo buvo atkakliai kul- tivuojamas ir giliai įsirežė į smogikų sąmonę.

Rimkievic rašo: „1951 m. pa- vasarį man teko dirbti su SG Nr. 1 komanda, likviduojant balandžio desantą. (?) Buvo suimtas banditas Žilvytis. Papulk. Burdin nurodymu, Žil- vytis buvo perduotas į grupę, nes tardant parodymų apie de- santininkus nedavė. Tardytojai nuvedė Žilvytį į tankų eglėną, paguldė, užkūrė laužą ir pradėjo kaitinti geležinį laužtuvą. Kai paklausiau, kam to reikia, smogikai atsakė, kad jie „kepins“ banditą. Čia pat smogikas Liutas papasakojo, kad 1950 m. pavasarį jie tardė

Vladas Mišeikis – Tarzanas, Ervil- ko valsč., Kėstučio apygardos par- tizanas.

kyti efektyvius Ukrainos NKVD kovos su nacionalistiniu pagrindiniu metodus. Čia pat aprašoma, kaip NKVD agentai, buvę partizanai, vadovaujami

užsieni“ ir įtakos sferą nebūta naujų. Baltuose rūmuose susi- rinkusius baltų atstovus Tauti- nio Saugumo tarybos pareigū- nai dėl Kozyrevo pareiškimų siekė raminti. Jų teigimu, JAV kategoriškai atmėt Rusijos už- sienio reikalų ministro parei- škimą dėl teisės Rusijai turėti įtakos sferas bet kurioje vietoje – Baltijos valstybėse, Centrinė- je Azijoje, Kazachstane ar kur kitur. Rusija buvo paprašyta pa- ryškinti Kozyrevo pareiškima, ką ji ir padarė. Valsybės depar- tamentas savo ruožtu parodė nepasitenkinimą. Iš esmės Rusi- ja paaiškinusi, kad Kozyrevo pareiškimui neteiktinas dėme- sys. JAV nuomone, šio pobūdžio pareiškimai skiriami Rusijos „vidaus rinkai“ patenkinti ir neturi daug bendra su Rusijos vykdoma užsienio politika. Bal- tijos valstybės šiuo metu turi tvirtą tarptautinį pripažinimą bei paramą iš NATO, Europos Bendrijos, CSCE ir kitų tarp- tautinių forumų.

O dėl Kozyrevo pareiškimo

irgi „pakepindami“ (kankino įdeiginta skardine, N.G.). Aš už- draudžiau tai daryti. Skyriaus viršininkas drg. Sokolov daly- vavo „kepinant“ tardomąjį ir nesiėmė priemonių išgyvendinti inkvizitoriaus polinkius, auk- lėjo plėšikavimą ir grobimą“.

1950 m. smogikai tardė 14 metų berniuką – itariamą ryši- ninku – Vacį Dveilį iš Pakruo- jo rajono, Dulkiškių kaimo. Nuo kankinimų berniukui prisdėjo „reaktyvinės psichozės būse- na“, kadangi ant jo kūno liko pastebimi kankinimų pėdsakai, smogikai jį nušovė ir ten pat už- kasė. Berniuką kankino Šalna ir Čemberlenas, vadovaujami leitenanto Rimkievic. Šalna (pavardė žinoma) 1951 metais už dalyvavimą operacijoje, kurioje buvo nušautas Lukša- Skirmantas, apdovanotas meda- liu „Už drąsą“.

1953 m. Lietuvoje veikė peri- ferinės SG: Kaune, Šiauliuose bei Klaipėdoje, ir dar dvi cen- trinės SG prie 4-tos MVD divizijos. Jose darbuos per 50 agentų-smogikų. 1952-1953 m. vietoj sunaikintų kuriami legendiniai partizanų štabai, vadovaujami agentų: Šiaurės Rytų Lietuvos, - agento Ramo- jaus (buv. Vytauto apygardos vadas Siaubas), Dainavos apy- gardos - agento Juozo (buv. Juozapavičiaus rinktinės štabo viršininko Medelio) ir kitų.

1953 m. periferinės grupės išformuojamos, paliekami tik 35 smogikai. Jie pavadinti kariuo- menės pagalbiniais daliniais (tech- nikos) ir perkelti į Jeruzalę, Mokyklos g-vė 15 ir Pavilnyje, Taposiškių g-vė 5. Vėliau liko tik viena bazė, nes partizanų veikimas visai sumažėjo.

Smogikai tačiau ir toliau auklėjami, bolševikinių švenčių metu vaišinami už gerą užduo- čių vykdymą. Agentai iš jų pa- čių tarpo seka kiekvieno nuo- taiką, elgesį, ryšius. Atleistiems išduodami dokumentai kita pa- varde. Jiems suteikiami butai Antakalnyje, Nemenčinės ple- te ir kitur. Su jais ir toliau palaikomas ryšys kaip su agen- tais.

SG tebeveikė ir po Stalino mirties. Šis laikotarpis tra- giškiausias partizaniniame ju- dėjime. Į SG bandoma įtraukti beveik visus suimtus partiza- nus, ypač vadus. Daugumas par- tizanų suimami gyvi migdomų- jų preparatų pagalba. Po to – kankinimas ir psichologinis ap- dorojimas. Nedaugelis iš jų ta- po smogikais gera valia.

Kai kurie, pasitaikius progai, stengiasi išsiveržti iš KGB glo- bos. Štai 1947 m. Bronius Rip- kevičius, „apdorotas operaty- vinės kombinacijos“ metu, su- pratęs klasią, puola tardytoją ir žūsta. 1951 m. balandžio 4 d.

Jonas Žemaitis – „Vytautas“, buvęs gen. Povilo Plechavičiaus vietinės rinktinės 310 bataliono vadu 1943 m.

(Bus daugiau)

DRAUGAS, trečiadienis, 1994 m. vasario mėn. 23 d.

5

PERORGANIZUOTAS BAŽNYČIOS TV STUDIJOS DARBAS

Gruodžio 11 d. Kauno arki- vyskupijos kurijoje įvyko Lietu- vos Katalikų Bažnyčios tele- vizijos studijos posėdis, kuriame

Šiaulių apskrities partizanais Petras Bielskis-Aras, verbuo- jamas smogikų ir jau operaty- viai panaudotas, praneša apie tai partizanams susitikimo me- tu, nušauna jį lydinčius smogi- ką Maksą ir agentą Muzikantą, ir pabėga. Panašiai pasielgia 1952 m. sausio 26 Raseinių apskrities partizanas Našlaitis ir 1952 m. balandžio 20 d. Vil- niaus srities partizanas Beržas. Buvo panašių įvykių ir daugiau.

Smogikų veiklos dokumentacija sunaikinta

Duomenų apie tolimesnę SG veiklą Lietuvos likusiose KGB archyvuose nėra. Visos bylos iš- vežtos Rusijon. Išlikusiose do- kumentuose nurodyti patiki- miausi agentai-smogikai: Aušra (iš Kalvarijos rajono, parti- zanavęs Žilvyčio būryje slapy- vardžiu Aušra). Žilvytis, slaps- tėsis nuo kariuomenės 1946 m. užverbuotas ir infiltruotas į Ma- činsko būrį vidaus agentu. Kaš- tanas, buvęs Kėstučio apygar- dos partizanas Granitas, Ramo- jus, buvęs Šiaurės Rytų Lietu- vos štabo viršininkas Siaubas, Jurginas, buvęs Šiaurės Rytų Lietuvos srities vadas Žalgiris ir kiti. Nepaprastu žiaurumu pasižymėjo smogikas Kirvis, SG dalinio nr/1 vadas, vokietis, par- tizanavęs Marijampolės rajone. 1946-1950 metais SG sunaikino 150 partizanų.

Sie duomenys paimti iš neži- nomo spausdinio, pažymėto CIAS inicialais.

A.†A. KAZYS NORMANTAS

Gyveno Chicago, Marquette Parke. Mirė 1994 m. vasario 21 d., 4:35 val. ryto, sulaukęs 85 metų.

Gimė Lietuvoje, Ilakių valsč., Skuodo mieste, Kalnėnių kaime. Amerikoje išgyveno 44 m.

Nuliūdė liko: žmona Antanina Normantienė Buožytė; dvi dukterys Aldona Normantaitė ir Gražvida Melchiorre; brolis Pranas su šeima Latvijoje ir kiti gimines Lietuvoje.

Priklausė Šiaulių rinktinei ir Marquette Parko Namų Savininkų klubui.

Velionis pašarvotas trečiadienį, vasario 23 d. nuo 2 iki 7 v.v. laidojimo namuose Petkus Marquette, 2533 W. 71st St.

Laidotuvis įvyks ketvirtadienį, vasario 24 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. Merg. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos uždulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Nuliūdė žmona, dukterys ir brolis.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

Mylimam tėvui

A.†A. ALBINUI EIDINTUI

mirus ambasadorių ALFONSA EIDINTĄ ir visus ar- timuosius nuosirdžiai užjaučiame.

Lietuvos ambasados Washington D.C. darbuotojai

A.†A. ANTANUI BALIUI

mirus, žmoną dr. BRONĘ, dukteris, žentus, vaikai- čius ir visus gimines bei artimuosius nuosirdžiai užjaučiame.

Vanda ir Antanas Giniotiai

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Vakaronė su kun. Antanu Saulaičiu bus vasario 25 d., penktadienį, 7 val. vakaro, Jaunimo centro kavinėje. Kun. Saulaitis labai sėkmingai apie savo patirtis ir įspūdžius Lietuvoje kalbėjo Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, o šį kartą nori pasidalinti su čikagiečiais. Bus rodomos ir skaidrės. Visi kviečiami atsilankyti.

Gavėnios meto dvasinis susikaupimas Čikagos ateitininkams ir neateitininkams ruošiamas šeštadienį, vasario 26 d., nuo 10 val. ryto Ateitininkų namuose, Lemonte. Susikaupimui vadovaus kun. Kęstutis Trimakas. Kadangi renginys tęsis beveik visą dieną ir bus pietūs, prašome registruotis pas Oną Baužienę, tel. 708-460-1621 arba Oną Abromaitienę, tel. 708-257-6675.

Kaziuko mugėje, sekmadienį, kovo 6 d., vyksiančioje Jaunimo centre, Čikagoje, bus galima išgyti naujausių ir anksčiau išleistų lietuviškų knygų, literatūros vaizdams, plokštelių, kasečių ir tautodailės dirbinių. Visi maloniai kviečiami didžiojoje salėje susitoti prie akademio skautų sąjūdžio vedamo knygyno ir išgyti dar jūsų knygų lentynose nesančių lietuviškų leidinių ir naujausių muzikinių įrašų kasetės.

Sutvirtinimo sakramentas bus teikiamas Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje ateinančią sekmadienį, vasario 27 d., 3 val. p.p. Sakramentą suteiks arkivyskupas Paul C. Marcinkus, atvykęs iš Arizonos.

Naujausias madas Montessori madų parodoje pernai modeliavo Kriauceliūnų vardo vaikų namelių auklėtiniai Aras Hannon ir Laura Palukaityte. Šiemet šauni paroda, pavadinta „Skambek, pavasarėli!“ bus kovo 13 d. Lexington House patalpose.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Virš 20 metų praktikos
civilinėse ir kriminalinėse bylose

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

Lietuvių Bendruomenės Cicerio apylinkės metinis susirinkimas šaukiamas kovo 6 d., sekmadienį, tuoj po lietuviškų Mišių, Šv. Antano parapijos salėje. Visi kviečiami.

Brighton Parko Moterų klubo metinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, kovo 3 d., 1 val. po pietų, Kojak salėje, 4500 S. Talman Ave. Narės prašomos atvykti. Bus ir vaišės.

Smuikininkas Raimundas Katilius, vadinamas „Lietuvos Paganini“ dėl savo virtuoziško smuikavimo, kovo mėnesį koncertuoja Amerikos Vidurio vakarų vietovėse. Jam akompanuoja pianistas Leonidas Dorfmanas (taip pat iš Lietuvos). Kovo 19 d., šeštadienį, 1 val. po pietų Harold Washington Library Center auditorijoje (400 S. State St.), Raimundas Katilius duos koncertą Čikagos visuomenei. Įėjimas nemokamas. Tai jau antrasis jo pasirodymas Washington Library centre, nes jis yra ten koncertavęs 1992 m.

Jaunimo centras dar kartą praneša, kad šį sekmadienį yra kviečiamas metinis narių susirinkimas, kuris įvyks 11 val. mažojoje salėje. Galbūt dėl pasto kaltes yra pakvietimų negavusių, tad dėl to primename ir raginame dalyvauti. Balsavimo kortelės ir registracijos lapelius bus galima gauti prie registracijos. Visi nariai yra prašomi dalyvauti.

Dr. Petras Žemaitis, Canton, MI, su prenumeratos pratęsimu kartu atsiuntė dienraščio paramai 110 dol. Doktorui nuoširdus aciu.

PAKELTA TRISPALVĖ

Cicero lietuviai, derindamiesi prie Vasario 16-os datos, vasario 12 dieną iškėlė tautinę vėliavą – Cicero miesto vėliavą aikštėje. Nepaisant to dieną nepalankaus oro, į vėliavos pakėlimo iškilme atvyko miesto valdžios aukštieji pareigūnai ir apie šimtą lietuvių visuomenės. Dalyvavo Town Clerk Alice Darda, Supervisor Joseph DeCichio, Assessor John Kociolko, paskirų departamentų viršininkai – Sam Jellick ir Terry Reid, Cicero Respublikonų Organizacijos Committeeman Alan Carr ir Cicero Parkholme (9-to) distrikto kapitonas Mindaugas Baukus. Vėliavos pakėlimą ruošė Cicero Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius, iškilmei vadovavo skyriaus pirmininkas inž. Stasys Dubauskas. Jis pasakė įžanginę kalbą ir kvietė programos dalyvius. Cicero „Klaipėdos“ ir Čikagos „Gen. T. Daukanto“ jūrų šaulių kuopų šauliai, vadovaujami Jūrų Šaulių kuopos „Klaipėda“ pirmininko Juozo Mikulio, pakėlė vėliavą. Sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. Šv. Antano parapijos kun. Joachim Studwell, OFM, sukalbėjo maldą. John Kociolko perskaitė Cicero miesto proklamaciją, skelbiančią Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 76-rių metų sukaktį ir Vasario 16-tą Cicero lietuvių dieną, ir kad Lietuvos vėliava būtų iškelta šią savaitę, iki vasario 19 d. Taip pat jis perdavė Cicero miesto prezidentės Betty Loren (Laurinaitis) Maltesę, negalėjusios dalyvauti, nes ji buvo susirgusi, sveikinimą, ir išvardijo svečių miesto pareigūnus. Kalbėdamas, jis iškėlė lietuvių įnašą į miesto gyvenimą ir pažymėjo, kad vasario 12-tą yra prezidento Abraomo Linkolno gimtadienis šventė. Priminė JAV pilietinio karo sunkų laikmetį, sugrindindamas su Lietuvos padėtimi komunistinės Rusijos okupacijoje. John Kociolko yra nuosirdus lietuvių draugas ir gerai susipažinęs su Baltijos tautų ir Rusijos reikalu. Cicero Alto skyrius yra jam įteikęs garbės žymenį. Iškilme baigė S. Dubauskas, padėkodamas kalbėtojų J. Kociolko ir kitiems miesto valdžios svečiams, savo dalyvavimu pagerbusiems Lietuvos vėliavos pakėlimą, ir dėkodamas šauliams ir visiems iškilmeje dalyvavusiems. Skirstėmės džiaugdamiesi aukštai plevenančia trispalve greta JAV vėliavos.

B. Motušienė

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos vakarienė, kurią paruoš mūsų žinomiausios šeimnininkės – M. Petrošienė, O. Norvilienė ir A. Lietuvninkienė, bus kovo 13 d., 3 val. p.p. parapijos salėje. Bus laimingųjų bilietų traukimas. Visas pelnas skiriamas parapijai. Kviečiame užsakyti stalus ir renginyje dalyvauti.

x Rimantas ir Aldona Vaitkai iš Arizonos rašo: norime padėti broliukui ir sesutei našlaičiams Žemaitijoje. Siunčiame \$150, kitus atsiųsime vėliau. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas našlaičių vardu dėkoja. Komiteto adresas: 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x A. a. Viktoro Jasmanto atminimui „Saulutei“, Lietuvos našlaičių globos būreliui, aukojo: Audronė M. Vanagūnas \$100, Antanina ir Albinas Mickei \$25, Helen ir Jim Prew \$25, Kastutė ir Kazys Vabalaičiai \$25, Genė Arstikienė \$25, Aldona Jasmantienė \$25, „Saulutei“ nuoširdžiai dėkoja už aukas vargstantiems Lietuvos vaikams ir reiškia užuojautą a. a. Viktoro Jasmanto artimiesiems. (sk)

x Algis Luneckas, turis ilgą metų patyrimą, padės jums užpildyti „income tax“ formas. Dirba šeštadieniais, Marquette Parke ir, reikalui esant, gali atvažiuoti į namus. Valandos susitarus, tel. 312-778-0800. (sk)

x LEMONTE, PL centre, TRANSPAK įstaiga veikia kiekvieną savaitę: penkt. 3 v. p.p. - 7 v.v., šešt. 10 v.r. - 3 v. p.p., sekm. 8:30 v.r. - 2 v. p.p. Tel. 708-257-0497 arba 312-436-7772 (sk)

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Gedimino miestas Vilnius – Lietuvos sostinė. Čia dr. J. Basanavičius perskaitė Nepriklausomybės aktą.

MANO LAIKRAŠTUKAS

Plaktukas kala.
Malūnas mala.
O laikraštukas
Puošia man stalą.

Vėjas malūną
Suka ir suka.
Linksmą skaityti
Man laikraštuką.

Tie laikraštukai
Viską išmano.
Bet kur tu rasi
Tokį kaip mano!

Visų mieliausias
Man tikrai šitas,
Nes jis lietuvių
Kalba rašytas.

Leonardas Žitkevičius

MANO KALĖDOS

Kalėdų švenčių metu buvo man linksma. Man viskas patiko. Aš gavau daug dovanų. Kalėdų senelis man atnešė magnetofoną ir rogutę. Teta Joana padovanojo gyvą papugėlę. Ji yra mėlynos spalvos. Ją pavadinau Roku. Man patiktų, kad Kalėdos būtų kiekvieną dieną.

Laura Norkutė,
Marquette Parko lit.
m-las 2 sk. mokinė.

Red. Paprašyk tėvelių ar mokytojų, kad Tau paaiškintų tikrąją Kalėdų reikšmę.

KAIP LEDO KARALYSTĖI GALAS ATĖJO
(Tęsinys)

— O, sūnau, karaliumi būti nelengva. Tai pats sunkiausias darbas pasaulyje!
— O aš, vis tiek, noriu karaliumi būti.
Pagalvojo karalius, pagalvojęs tarė:
— Tu man patinki, jaunikaiti. Kalbi paprastai ir drąsiai. Taigi klausyk, ką pasakysiu.

Sūnaus aš neturiu, tik vienturtę dukrelę. Palikti karalystę mergaitei bijau, nes mano kaimynas karalius – blogas žmogus. Ar esi girdėjęs apie Ledo karalystę? Negirdėjai? Tai žinok, kad tos šalies karalius – tikras piktadarys. Jei kuris nors kaimynas užsitraukia jo nemalonę, tai jis tik atkelia vartus į mano karalystę ir viską sušaldo. Jis labai galingas. Kiek tūkstančių mano karių prazuvo jo krašte! O tasai kraštas vienu ledu pavirto. Įbaugina mano žmones ir juokiasi tasai karalius. Nugalėk jį ir aš atiduosiu tau savo vienintelę dukterį, o po mano mirties rytai tau ir karalystė. Sutinki?

— Sutinku. Einu į Ledo šalį ir negrįšiu, kol piktadario karaliaus nugalėsiu!
Jau buvo bešeisnas jaunuolis, bet karalius neišleido narsuolio tuščiomis rankomis. Pavaišino, pridėjo pilną maišą valgių, gėrimų. Tik išaušus rytui jis patraukė į Ledo karalystę.
Ejo dieną, naktį, ejo savaitę, dvi, tris... Pagaliau priešo aukštą aukštą kalną, viršūnė dangų remianti, tankiu mišku apaugusi.
Neišsigando jaunuolis, žengė į mišką ir pradėjo kopti (lipti) į kalną... (Bus daugiau)

GALVOSŪKIO NR. 72 ATSAKYMAS

1868 m. anglų mokslininkas Sir Norman Lockyer, studijuodamas saulės spindulius spektroskopu, surado naują elementą. Šis prietaisas padeda atpažinti įvairius elementus, nes kiekvienas elementas spektre turi tam tikras linijas. Tas naujas elementas iki šiol žemėje nebuvo žinomas. Mokslininkas šį elementą pavadino „helium“, nuo graikiško žodžio helios (saulė). Toliau jis pradėjo ieškoti to naujo elemento žemė-

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

je. Surado. Pasirodo, kad esama mūsų atmosferoje, tik labai mažais kiekiais. Iš 250,000 kubinių pėdų oro, helio rasta tik viena kubinė pėda. Mokslininkas nenuleido rankų ir su kitų mokslininkų pagalba surado, kad radiumas irgi turi helio. Tuos radiume rastus helio spindulius pavadino „alpha rays“. Helio atomas juda labai dideliu greičiu.

Helis pasirodė esąs labai naudingas žmonėms. Jis yra labai lengvas ir greitai kyla aukštyn, tuo pačiu ir daiktus esančius su juo. Susidomėjo karinė tarnyba, gamino didelius balionus pripildytus helio, pavadino „cepiniais“, kurie atstojo lėktuvus. Tokius balionus vartoja ir meteorologija oro tyrimams. Helis naudojamas ir jūsų žaidimo balionams pripildyti. Pradžioje helis buvo labai brangus. Viena kubinė helio pėda kainavo 2,000 dol. Pradėjo ieškoti didesnių helio šaltinių. Jų surado Texas, New Mexico, Kansas valstijose. Ten rasti dideli kiekiai natūralių dujų šaltiniuose, todėl helis dabar labai pigus, kainuoja centai. JAV helį eksportuoja į kitus kraštus. Helis naudojamas ir medicinoje. Juo atskiedžiamas deguonis, kuriuo naudojasi astma sergantieji, nardytojai po vandenį, dirbą tuneliuose, na ir mūsų astronautai. Helis nesijungia su kitais elementais, nesukelia gaisrų, todėl žmogui jis nėra pavojingas.

sveikęs. Jis klaidos neatitaisęs, nes nenorėjęs su žmona gyventi. 1915 m. pardavęs Kaliningrade ūkį ir išvykęs po pasaulį pakeliauti. Į savo kraštą negrįžęs, nes buvęs antikomunistas, nesutikęs su komunizmu santvarka. Pasirinkęs Angliją ir iš ten atvykęs čia atsiimti honorarą už jo žmonos parašytą knygą, kaip tikras paveldėtojas. Advokatas išklauso jo pasakojimą, patarė jam grįžti į viešbutį, kol jis išaiškina reikalą. Kai Ikslas išėjo, advokatas leidėjui pasakė, kad tas žmogus, jo manymu yra apgavikas. Paašikinkite, kodėl advokatas taip galvojo? Už teisingą paašikimą - 10 taškų, už apytikrą - 5 taškai.

GALVOSŪKIS NR. 98

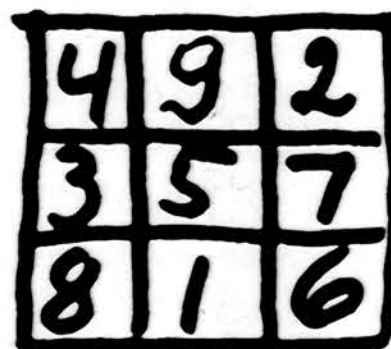
Surinkę žinių iš įvairių šaltinių, atsakykite į šiuos klausimus: 1. Šiaulių miesto pietryčiuose, esančiame Zoknių aerodrome gali nusileisti sunkiausi pasaulio lėktuvai. Čia yra keturi pakilimo – nusileidimo takai. Pagrindinis takas ilgis 3 su puse kilometro, o plotis – 80 metrų. Koks yra šio tako storumas? 2. Kurių kačių klausa prastesnė: juodų, baltų ar raištų? 3. Tas pats daiktas kur daugiau sveria: ar ant aukščiausio kalno, pvz. Everesto (29,028) ar giliausioje daboje, pvz. Mirties jūros pakrantėse (– 1,302)? Už visus teisingus atsakymus – 10 taškų, už apytikrų, tik 5 taškai.

Atsiuntė

Kun. dr. E. Gerulis

GALVOSŪKIO NR. 73 ATSAKYMAS

Žiūrėkite brėžinėli.

GALVOSŪKIO NR. 74 ATSAKYMAS

Tuščiam rėmeliui tiks piešinėlis pažymėtas raide B.

GALVOSŪKIO NR. 75 ATSAKYMAI

1. Vilkaviškis. 2. Yla. 3. Tauras. 4. Argentina. 5. Uralas. 6. Turkija. 7. Anglija. 8. Sinagoga. Iš pirmųjų raidžių sudaroma Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio vardas – Vytautas.

GALVOSŪKIS NR. 97

Štai trumpa istorija. Knygų rinkoje pasirodė knyga „Mano gyvenimas“, parašyta K. Ikslis. Knyga buvo labai perkama. Ją išleido Alfa leidykla. Vieną dieną leidyklos savininkas Bedinskas paskambino advokatui, kad atvyktų į leidyklą. Advokatui atvykus, jis Bedinsko buvo supažindintas su Benediktu Ikslu, kuris atvyko atsiimti honorarą už savo žmonos parašytą knygą. Pasirodo knygos autorė senesni mirė nepalikusi ipėdinių. Minėtas Ikslas parodė advokatui vedybų dokumentus ir papasakojo savo gyvenimo istoriją. Jis savo žmonos nemylėjęs, apsisvedęs tėvų vertinamas. Po kelių mėnesių susirgęs ir buvęs paguldytas ligoninėje. Ligoninė klaidingai pranešė žmonai, kad vyras miręs plaučiu uždegimu. Jis sirgęs vėjaraupiais ir pa-

GALVOSŪKIS NR. 99

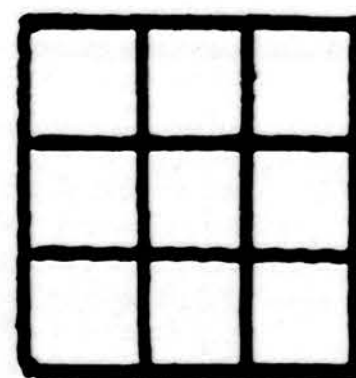
(Žiūrėkite piešinėlį)

Kuris iš apačioje nupieštų piešinėlių: A, B, C, D tikis į viršutinio piešinio rėmelius? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 100

(Žiūrėkite piešinėlį)

Į tuščius langelius įrašykite įvairius skaičius taip, kad skaitant skersai, išilgai ir įstrižai gautųsi tų skaičių suma 69. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 101

Štai įdomus klausimas, ar gali būti grybų po sniegu? Atsakymas neelengvas. Dauguma pasakys „negali būti“. Tačiau tam tikrais atvejais gali būti. Visų gauti atsakymai bus vertinami 5 taškais, jei kuris nurodys tuos atvejus ir paaiškina, kad gali būti, gaus 10 taškų.